

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร
และการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

โดย
นางสาววิชุดา บุญมี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร
และการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

INTERNAL QUALITY ASSURANCE PERFORMANCE IN TRANSFORMATIONAL
PROCESS OF ANUBANNAKHON PATHOM SCHOOL.

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม
โดย	วิชุดา บุญมี
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทีพันธ์ ดร. นพดล เจริญอักษร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร. ศิริวรรณ ลี้กิจเจริญผล)

58252350 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

นางสาว วิชิตา บุญมี: การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ซึ่งใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 2) การดำเนินงานพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย 3) การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 4) การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ 6)การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม มีแนวทางที่สำคัญ 13 แนวทาง คือ 1) โรงเรียนต้องกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้มีความชัดเจนและตรงกับความต้องการและบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) 2) โรงเรียนต้องจัดทำและดำเนินการตามแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ 3) โรงเรียนต้องจัดทำการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS ร่วมกันกับบุคลากรทุกฝ่าย 4) จัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) มีการชี้แจงแผนปฏิบัติการประจำปีให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคน 6) ส่งเสริมเรื่องทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนให้มีความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพให้ครบทุกด้าน ทั้ง ดี เก่ง มีสุข 7) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 8) มีการกำกับ ติดตาม ดูแล และการประเมินผลการอบรมพัฒนาตนเองของครู 9) มีการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้บุคลากรในองค์กรและบุคคลภายนอก 10) ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการโรงเรียนมาตรฐานสากล 11) ควรจัดอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อวัสดุ รวมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานได้ดีในทุกห้องเรียน 12) ปรับปรุงระบบในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัย ปลอดภัย และครบตามความต้องการของผู้เรียน 13) ให้มีการติดตามผลการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงและแก้ไข

58252350 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : INTERNAL QUALITY ASSURANCE PERFORMANCE IN TRANSFORMATION

MISS WICHUTA BOONMEE : INTERNAL QUALITY ASSURANCE PERFORMANCE IN TRANSFORMATIONAL PROCESS OF ANUBANNAKHON PATHOM SCHOOL. THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR NUCHNARA RATTANASIRAPRAPH, Ph.D.

The objectives of this research were to identify; 1) The internal quality assurance performance in transformation process of ANUBANNAKHON PATHOM School and the guidelines for developing internal quality assurance performance in transformation process of ANUBANNAKHON PATHOM school. The samples were 22 personnel of ANUBANNAKHON PATHOM school which used a purposive sampling. The research instrument was a questionnaire of internal quality assurance performance in transformation process. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The findings of this research were as follow :

1. The internal quality assurance performance in transformation process of ANUBANNAKHON PATHOM school at high level in overall and every aspect. Descending by using arithmetic mean were as follow ; 1) having school quality management system 2) developing academic affairs by focus on learner's quality according to school curriculum and all target group 3) setting goals, vision and mission clearly 4) enhancing all school personnel were been professional 5) providing ICT system for management and instruction 6) provision of physical and social environments that are conducive to learning management.

2. There are 13 guidelines for developing Internal quality assurance performance in transformation process of Anubannakhon pathom school which were as follow ; 1) setting clear school goals, vision and mission which according to needs and context of the school and keep up with the changes consistent with national education plan and emphasizing the use of information and communication technology (ICT) 2) preparing and implement quality assurance plans and including follow-up supervision to be regularly updated systematically 3) conducting SWOT ANALYSIS together with all personnel 4) continuing school curriculum development including the implementation of curriculum results in the academic year ahead to analyze the errors of the curriculum and improve 5) explaining has been clarified for all educational personnel 6) promoting life skills for learners to be diverse in order to ensure that students have quality in all aspects, both good, good, happy 7) promoting, supporting and developing teachers and personnel to have professional expertise 8) supervising, monitoring, supervising and evaluating teacher self-development training 9) publishing, exchanging ideas to personnel in the organization and outsiders 10) training should be provided to educate about principles, guidelines, indicators in teaching according to international school standards 11) providing equipment, tools, materials and internet systems that work well in every classroom 12) improving the system in the computer lab to be modern, safe and fully meet the needs of the learners 13) following up the results of the information technology system to bring bugs to improve and fix.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร ประธานกรรมการการค้นคว้าอิสระ และ ดร.ศิริวรรณ ลี้กิจเจริญผล ผู้ทรงคุณวุฒิ การค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาในการศึกษาวิจัยและการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมทั้งให้แนวทางและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ณวรรตน์ บุญมี คุณพ่อเดชาอดุลย์ บุญมี และนายเศรษฐสิทธิ์ ภควัฒนะ ที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ และกำลังใจที่สำคัญในการศึกษามหาบัณฑิตเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนางสาวนฤมล ศรีงามผ่อง นักศึกษาปริญญาโท รุ่น 35/1 และเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท รุ่น 35/1 ทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณประโยชน์อันเกิดจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่คอยให้ความช่วยเหลือด้วยความปรารถนาดีมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้จนทุกวันนี้

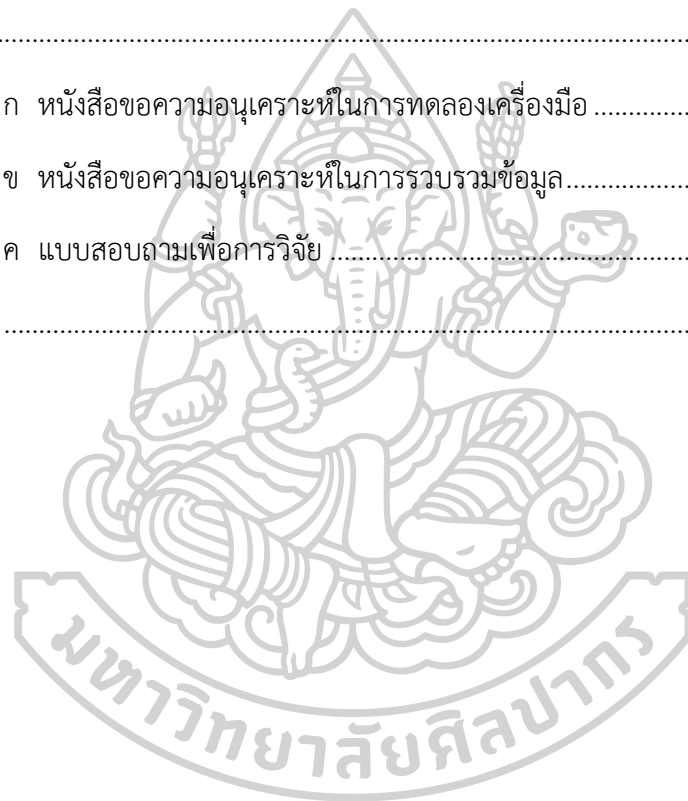
วิชุดา บุญมี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
ข้อคำถามการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ.....	12
ความหมายการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ..	13
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน.....	15
วิวัฒนาการของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	19
ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา.....	22
แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน.....	51

หลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารระบบคุณภาพ	59
การประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	65
ข้อมูลพื้นฐาน ของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
งานวิจัยภายในประเทศ.....	71
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	78
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	78
ระเบียบวิธีวิจัย	79
แผนแบบการวิจัย	79
ประชากร	79
กลุ่มตัวอย่าง.....	80
ตัวแปรที่ศึกษา	80
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	83
สรุป.....	85
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	86
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและ จัดการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม.....	88
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการ บริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม.....	104
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	108

สรุปผลการวิจัย.....	108
อภิปรายผล.....	111
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	117
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	118
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	118
รายการอ้างอิง.....	119
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือ	124
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูล.....	128
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	130
ประวัติผู้เขียน.....	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	87
ตารางที่ 2 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยภาพรวม	89
ตารางที่ 3 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียน อนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม เพศ 90	
ตารางที่ 4 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม อายุ . 91	
ตารางที่ 5 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน	92
ตารางที่ 6 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม ระดับ การศึกษา	93
ตารางที่ 7 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่.....	94
ตารางที่ 8 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	95
ตารางที่ 9 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการมีระบบบริหาร จัดการคุณภาพของสถานศึกษา.....	96

ตารางที่ 10 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการดำเนินงาน พัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย	98
ตารางที่ 11 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการพัฒนาครูและ บุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ.....	99
ตารางที่ 12 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	101
ตารางที่ 13 คำขวัญมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการจัดระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้.....	102

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน พัฒนาสังคม และประเทศชาติชาติ ทำให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ ประเทศทั่วโลกจึงทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพของคนทีผลผลิตของการจัดการศึกษา การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของชีวิต ชีวิตจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการศึกษา การศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตได้ การศึกษาสอนให้คน มีความเท่าเทียมกันในสังคม มีวัฒนธรรมมีประเพณี ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี อีกนัยหนึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้จากการได้รับการถ่ายทอดจากบุคคลสื่อต่าง ๆ ไปสู่ทุกคน เพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งความรู้เหล่านี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ พัฒนามนุษย์ได้ทั้งทางด้านสมอง สติปัญญาควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นทั้งปัจจัยตัวป้อนและกระบวนการในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นรากฐานและเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองของประเทศ การที่จะใช้การศึกษาให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชากรและประเทศชาติให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ จำเป็นต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพดีพอที่จะพัฒนาประชากรและประเทศชาติให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้รุ่งเรืองสืบต่อไป ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการศึกษาคือสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์ การที่จะมีการศึกษาที่ดีได้นั้น จะต้องผ่านกระบวนการสำคัญที่สามารถตรวจสอบติดตาม กำกับและดูแลให้การศึกษานในแต่ละสถาบันมีความเท่าเทียมและเสมอภาคซึ่งกันและกัน จึงส่งผลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้น เพื่อตอบสนองความคาดหวังของสังคม ความต้องการของประชาชน การได้รับผลผลิตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี สิ่งเหล่านี้ได้ถูกระบุในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษา ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้น

ในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษาจะมีการปรับปรุง ระบบ หลักเกณฑ์ ตามยุคสมัยให้ทันกับโลกปัจจุบัน ซึ่งการประกันคุณภาพนี้จะมีการกำกับกำกับ ติดตาม ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งมีการทำเป็นประจำ ส่งผลให้การจัดการศึกษามีการพัฒนาในลำดับดียิ่งขึ้นต่อไป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน หรือเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร (Information Technology) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้บุคคลต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับยุคและสมัย การที่บุคคลจะเรียนรู้และปรับตัวได้ดั่งนั้นเนื่องมาจากการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาและการจัดการระบบที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกด้าน ทั้งทางด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาครู การพัฒนาสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ยุทธวิธี ในการทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้ดีเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และผลกระทบที่สำคัญจากการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทำให้ประเทศไทยมีการรับรู้และตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมต่อประเทศตะวันตก ความคาดหวังของสังคม ความต้องการของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมทางด้านการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้ได้ถูกระบุในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษา ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ

ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย 1) การประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance) มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก และ 2) การประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance) มาตรา 49 กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน¹

การที่เราจะทราบว่ามีคุณภาพ มีขีดความสามารถในการใช้งาน ดีในระดับใดนั้น คงต้องมีการวัด และการประเมินในสิ่งนั้น อย่างมีกระบวนการที่ถูกต้องเป็นสากล การศึกษาก็คล้ายกัน ต้องมีการนำเสนอให้ทราบว่ามีความหมายอย่างไร อะไรคือตัวชี้วัด วัดได้อย่างไร วัดได้แค่ไหน ใครเป็นคนทำ ใครเป็นคนวัด มีการนำเสนอโดยวิธีการอย่างไร เมื่อใด เพื่อให้ผู้ใช้มีความมั่นใจว่าสิ่งนั้นเขาสามารถนำไปใช้ได้ตรงตามความต้องการ และให้ประโยชน์กับผู้ใช้มากที่สุด การประเมินคุณภาพเป็นเบื้องต้นมีดังนี้ 1) การประเมินเป็นการให้ข้อมูลที่ช่วยให้มีการปรับปรุงตนเองให้ทำงานได้ดีขึ้น 2) การประเมินเป็นงานที่ต้องทำในวงจรการทำงานอยู่แล้ว ไม่ใช่การเพิ่มภาระ 3) การประเมินเป็นงานที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง 4) การประเมินเป็นงานของทุกคน ไม่ใช่การสร้างผลงานทางวิชาการของใคร 5) การประเมินเป็นงานที่ต้องทำด้วยใจเป็นกลาง สะท้อนผลงานตามความเป็นจริง 6) การประเมินเป็นงานที่ทุกคนต้องทำด้วยความเต็มใจ และอยากทำ 7) การประเมินเป็นงานที่ต้อง

¹ ศูนย์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, "การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญและความเป็นมาอย่างไร ?," เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://onesqa.sru.ac.th/2016/07/29>.

ทำให้ถูกต้องตามหลักวิธีการ ผู้ทำต้องมีความรู้ในการประเมิน 8) การประเมินเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันทำให้เสร็จ 9) การประเมินเป็นงานที่ต้องเอาผลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง 10) การประเมินเป็นงานที่ต้องเผยแพร่ผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน 2) ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการ 3) ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง²

ซึ่งที่กล่าวมาข้างต้น หากมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ มีการทำงานที่เป็นระบบ โปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ และเน้นคุณภาพ ได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม กรรมการสถานศึกษาได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม เป็นผู้ที่ทำประโยชน์และมีส่วนพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพทางการศึกษาให้แก่เยาวชนและชุมชนร่วมกับผู้บริหารและครู สมควรที่ได้รับความไว้วางใจให้มาเป็นกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานที่กำกับดูแลได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับดูแลสถานศึกษา และก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพทางการศึกษา และคุณภาพของสถานศึกษา ชุมชนและสังคมประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดี มีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาองค์กร ชุมชน และสังคมประเทศชาติต่อไป ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจจากการให้บริการของหน่วยงาน เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาคน พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติให้สามารถบรรลุจุดหมายได้อย่างทัดเทียมกัน

² สำนักประกันคุณภาพการศึกษา มทร.ธัญบุรี, "การประกันคุณภาพการศึกษา," เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จาก https://www.eqa.rmutt.ac.th/?page_id=850.

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนอนุบาลนครปฐม มีผลการประเมินตาม มาตรฐานที่ ๒ ว่าด้วย กระบวนการบริหาร และการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม³ โดยมีจุดควรพัฒนา ดังนี้

- 1) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่เพียงพอต่อการมีส่วนร่วมและการรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ทางโรงเรียนควรมีการนำความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในหลากหลายช่องทางในการเข้ามาดูแลระบบการจัดการศึกษาทั้งด้านแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การเป็นวิทยากรท้องถิ่น
- 2) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญตามมาตรฐานตำแหน่งข้อมูลสารสนเทศมีความถูกต้องครบถ้วนทันสมัยนำไปประยุกต์ใช้ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบยังไม่ชัดเจน และควรเพิ่มศักยภาพแก่คณะครูให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งควรพิจารณาครูที่เหมาะสมมาแต่งตั้งให้รับผิดชอบงานต่าง ๆ ในการพัฒนาครูยังขาดความทั่วถึง และมีการเข้ามาและย้ายไปของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอทั้งข้าราชการและอัตราจ้าง ส่งผลให้การพัฒนาครูในแต่ละปีการศึกษาขาดความต่อเนื่อง บุคลากรที่เข้ามาใหม่ไม่ได้รับรู้ในการต่อยอดผลการพัฒนาครู ส่งผลให้ขาดการพัฒนาที่ต่อยอด บุคลากรที่ได้รับการพัฒนามีการย้ายทำให้ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการที่บุคลากรที่มีความสามารถปรับเปลี่ยนหรือย้ายตำแหน่ง ทำให้งานต่าง ๆ ในโรงเรียนขับเคลื่อนได้ไม่เต็มที่
- 3) การจัดกิจกรรมยังไม่หลากหลายส่งผลต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ในการพัฒนาอัตลักษณ์ของโรงเรียนนั้นควรมีการสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อรักษาและคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ที่ชัดเจน รวมทั้งการสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน เพื่อเพิ่มความชัดเจนของเอกลักษณ์ให้กับตัวผู้เรียน
- 4) ยังขาดการพัฒนาวิธีเริ่มให้มินิวัดกรรมสู่ความเป็นเลิศ(Good Practice) ในด้านการบริหารจัดการที่เน้นเป็นแบบอย่าง นวัตกรรมเทคโนโลยี การสอนของครูและกลยุทธ์ วิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นองค์รวมในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ที่ครบวงจรทางปัญญาแบบBBL/DLD/Concept-Mapping Project Approach ทางโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีความตระหนักและกระตือรือร้น ในการสร้างนวัตกรรม หรือต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการพัฒนานวัตกรรมที่มีอยู่ให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้นและเป็นBest Practice ในที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าร่วมการประกวดนวัตกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การทำกิจกรรมงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน เข้าสู่การแข่งขันในระดับต่าง ๆ ต่อไป
- 5) ควรพิจารณาการจัดทำโครงการพิเศษเพื่อนำไปแก้ไขให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของปัญหาของสถานศึกษา ปัญหาในชุมชนของสถานศึกษา ปัญหาการเสริมสร้างทางสติปัญญา สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของผู้เรียน
- 6) ควรนำผลการประเมินเกี่ยวกับการส่งเสริมครูได้รับการพัฒนาในวิชา

³ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553, รายงานประจำปี 2560 โรงเรียน อนุบาลนครปฐม (นครปฐม: โรงเรียนอนุบาลนครปฐม, 2560), 28-30.

ที่สอน การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ การประเมินการจัดการเรียนการสอน การประเมินแบบวัดแบบทดสอบ ของครูไปพัฒนาแต่ละคนอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบ ติดตามผลอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินเพื่อปรับปรุงแก้ไขในลำดับต่อไป เพื่อจัดทำแผนในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีคุณภาพครบถ้วน และส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของบุคลากรทุกคนสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น 7) ยังขาดการส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ในการจัดทำวิจัยยังขาดความสม่ำเสมอของผู้วิจัย ในแต่ละปีการศึกษาจะมีผู้ที่ดำเนินการวิจัยจำนวนไม่มากรวมทั้งมีบทวิจัยที่คล้ายคลึงกัน ทำให้การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดความต่อเนื่อง และเมื่อนักเรียนเลื่อนชั้นก็ขาดการแก้ปัญหาในระดับชั้นต่อไป ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีการศึกษา ค้นคว้า และทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง 8) ควรจัดให้มีสื่อเทคโนโลยีทุกห้องเรียนเพื่อจะได้นำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะทำให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ สามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพให้นักเรียนได้สืบค้น เรียนรู้ตัวอย่างเพียงพอและการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนทันทีเพื่อนักเรียนนำไปใช้พัฒนาตนเอง รวมทั้งสื่อต้องมีความทันสมัย เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก 9) มีจัดระบบให้ครูประเมินตนเองรายบุคคลตามแผนพัฒนาตนเอง แต่ยังขาดการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูในการพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน นักเรียนมีการประเมินตนเองในการเรียนรู้ แต่ก็ยังขาดการติดตามช่วยเหลือด้านการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายคนเนื่องจากในแต่ละห้องมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยมีความสนใจ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างไร ผลการวิจัยที่ได้จะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำเสนอหน่วยงานต้นสังกัดใช้ประกอบการวางแผนและหาแนวทางสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

ข้อคำถามการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของงานวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามของการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

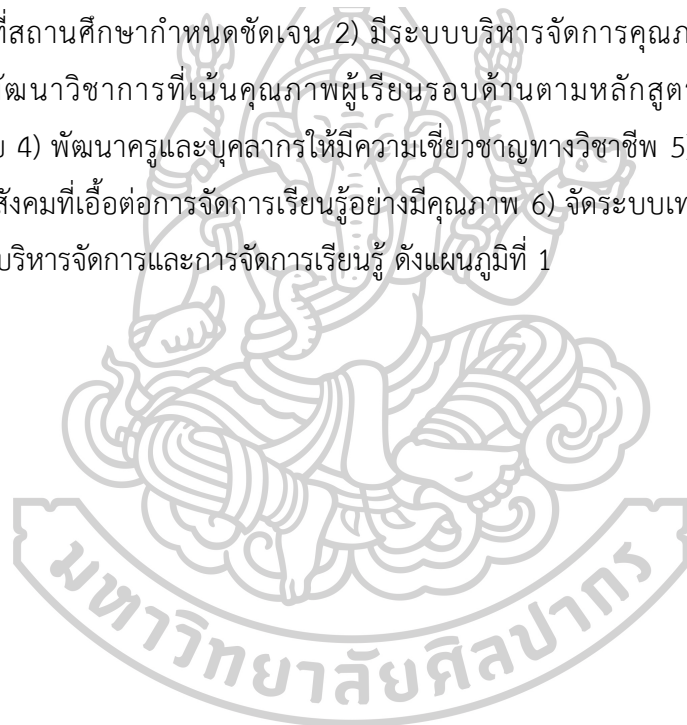
1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการบริหารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ได้แก่ ทฤษฎีองค์การเชิงระบบของลูเนนเบิร์ก และออนสไตน์ โดยทฤษฎีนี้มีความสอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของไทย ซึ่งการบริหารการศึกษาดำเนินงานในลักษณะขององค์การเชิงระบบที่ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 3 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (input) เป็นทรัพยากรที่จัดเตรียมไว้สำหรับการดำเนินงาน ได้แก่ บุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ (2) กระบวนการ (process) เป็นการบริหารจัดการให้งานดำเนินไปได้จนบรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา ผลผลิต (output) ได้แก่ คุณภาพการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา โดยมีสภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพสังคม และสภาพทางเศรษฐกิจ และข้อมูลย้อนกลับ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน⁴

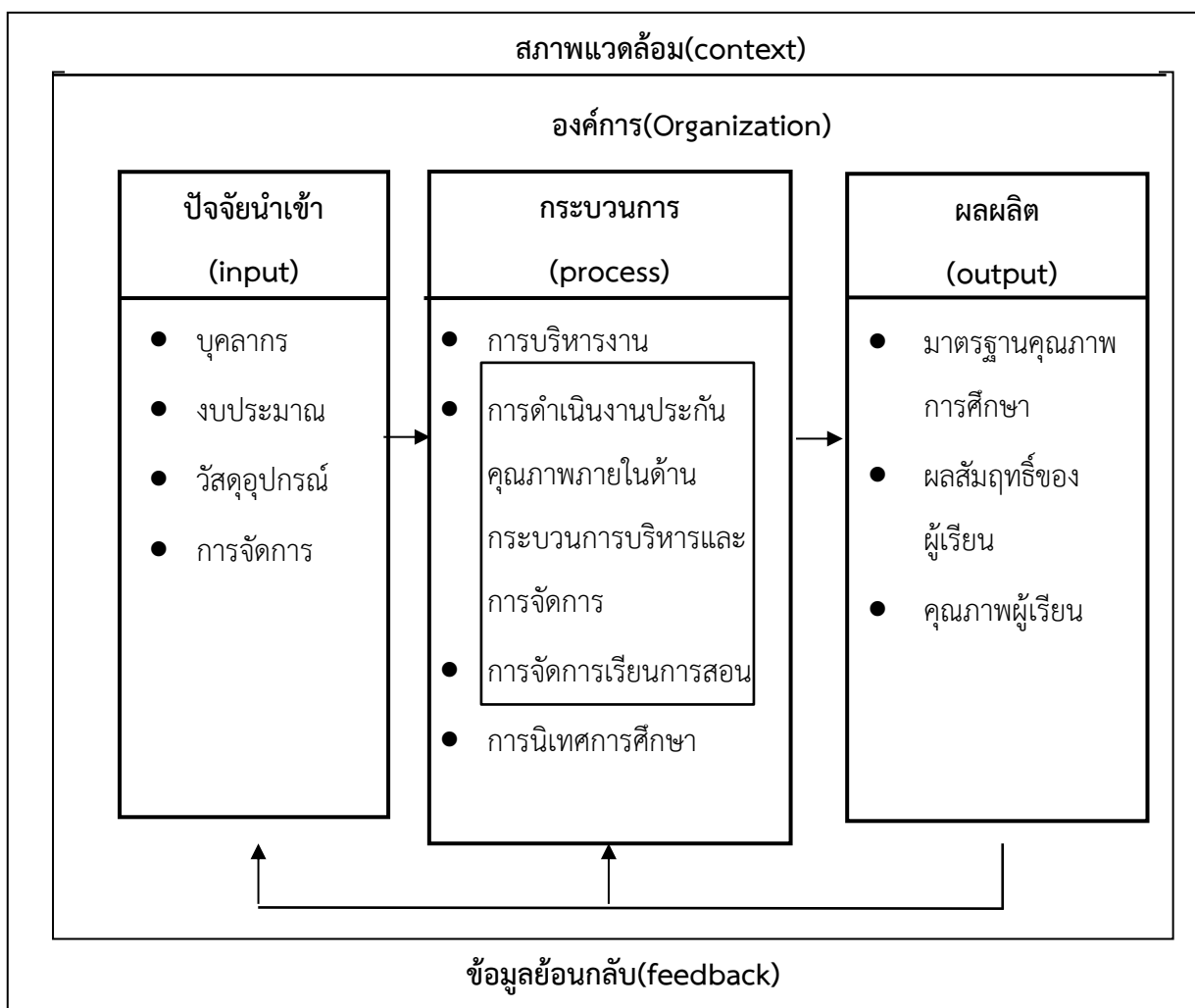
⁴ Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices 6th Ed** (CA: Wadworth Publishing, 2007), 31-33.

ในเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มีนักวิชาการหลายคนเสนอแนวคิดไว้ อาทิเช่น การประกันคุณภาพทางการศึกษามาตรฐาน ISO 9000 ได้กำหนดขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ดังนี้ 1) การทบทวนสถานภาพปัจจุบัน 2) การจัดทำแผนการดำเนินงานและระบบเอกสาร 3) การจัดทำเอกสารระบบการบริหารคุณภาพ 4) การควบคุมคุณภาพ 5.)การตรวจสอบประเมินคุณภาพ⁵ แนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมิ่ง ได้กำหนดกระบวนการประเมินคุณภาพภายในไว้ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ 4) การพัฒนาปรับปรุง⁶ และ แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ดังแผนภูมิที่ 1

⁵ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา, "นโยบายคุณภาพ Iso," เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://nawaminbodinz.tripod.com/index6.htm>.

⁶ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561), 33.

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred c” Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed.(CA: Wadworth Publishing,2012), 21-22.

: สุนันทา เลาพันธ์, **การพัฒนาองค์การ** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งพัฒนา,2531), 39.

: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ,**แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด) 2561,33.

ขอบเขตของการวิจัย

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ดังแผนภูมิที่ 2

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ
1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตการวิจัย

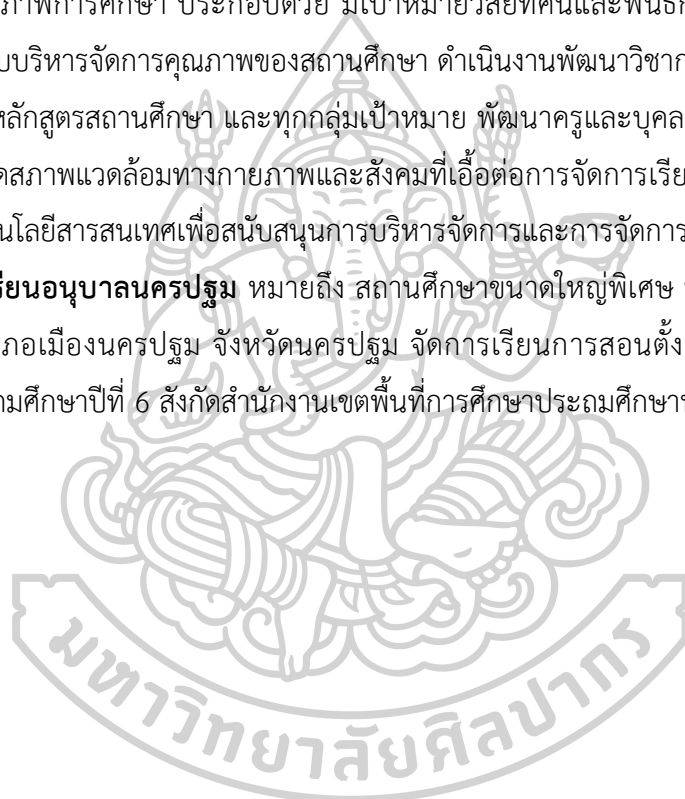
ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด) 2561,33.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามศัพท์เฉพาะต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน การปฏิบัติงาน แนวทาง วิธีการ ที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการบริหารหรือปฏิบัติงาน ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทาง หรือการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น กว่าเดิม ที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียน รอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

โรงเรียนอนุบาลนครปฐม หมายถึง สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ที่ตั้งอยู่ใน เทศบาลนคร นครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยนำเสนอสาระสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ประกอบด้วยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้าน กระบวนการบริหารและการจัดการ 2) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาลนครปฐม 3) งานวิจัยที่ เกี่ยวข้องซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงตามความมุ่งหวังของสังคม เนื่องจาก พ่อแม่มีสิทธิ์เรียกร้องให้สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จัดการศึกษาให้แก่ลูกอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ลูกมีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล ตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ และความถนัดที่แตกต่างกัน และที่สำคัญคือ ทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่สังคม ต้องการ เป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ต่อไปไม่ว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองจะส่งลูกเข้าเรียนในสถาบันการศึกษา ไต จะมีความมั่นใจได้ว่าสถาบันการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงเท่าเทียมกัน ไม่จำเป็นต้องวิ่งเต้นหรือฝากลูกเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา เป็นระบบที่พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาให้ทัดเทียมกัน ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงยอมไม่ได้ ถ้าลูกเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งแล้วไม่มี คุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ในระดับต่าง ๆ ดังนั้น ผู้ที่รับประกันคุณภาพการศึกษา โดยตรง คือ ผู้บริหารสถาบันการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา กรมเจ้าสังกัด และกระทรวง ต้องมีการรับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกัน ซึ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มี

มาตรฐานด้วยกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในส่วนของด้านกระบวนการบริหารและการจัดการนั้น คือ หนึ่งในกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพในส่วนของผู้บริหารที่จะทำให้การบริหารลุล่วงสำเร็จไปด้วยดี

ความหมายการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

ในทางการศึกษามีสถาบัน หน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ไว้แตกต่างกันไปตามความเชื่อและแนวคิด อาทิเช่น ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ กล่าวว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง การดำเนินการในเรื่องของการกำหนดมาตรฐาน กระบวนการตรวจสอบ และประเมินการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา⁷ รัชชัย ศุภดิษฐ์ กล่าวว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง การจัดการกระบวนการต่างๆ อันประกอบด้วย การควบคุม การตรวจสอบ การประเมิน การรักษา และการพัฒนาคุณภาพของสถาบันหน่วยงานและหลักสูตร เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มั่นใจว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด ทั้งยังสามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข⁸ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึงกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใดๆที่หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้วางไว้แล้ว จะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตของการจัดการศึกษา การปฏิบัติการกิจหลักของมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์⁹ อนันต์ชัย พงษ์สุวรรณ ได้ให้ความหมายคำว่า คุณภาพ ไว้ 3 ประการดังนี้ 1.คุณภาพคือสมบูรณ์ภาพ (Quality as and absolute) หมายถึง

⁷ ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ. “การจัดและการบริหารงานวิชาการ (Academic Management and Administration.” เอกสารประกอบการสอนรายวิชา EA634 ภาควิชาบริหารการศึกษา และอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.(2558).

⁸ รัชชัย ศุภดิษฐ์. (2557). การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2557).

⁹ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คู่มือ 2 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา (กรุงเทพฯ : ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา ,2543

สิ่งที่สมบูรณ์ ความจริง ความงาม เป็นความสมบูรณ์ที่ปราศจากข้อบกพร่อง 2. คุณภาพในแง่สัมพันธภาพ(Quality as a Relative Concept) หมายถึง ประโยชน์ใช้สอย 3.คุณภาพ คือ ความพึงพอใจของลูกค้า(Quality is the customer Satisfaction)และในแง่สถาบันการศึกษา ลูกค้า หมายถึง เพื่อนร่วมงานนักเรียนนิสิตนักศึกษาผู้ปกครองและนายจ้างที่รับผู้จบการศึกษาจากสถาบันของเรา¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการดำเนินกิจกรรมใดใดเพื่อสร้างความมั่นใจในต่อผู้ปกครองชุมชนสังคม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้นั้นจะให้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพ อันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ปกครองชุมชนสังคม¹¹ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง¹² ลาซาร์ (Lazăr VLĂȘCEANU, Laura GRÜNBERG, and Dan PĂRLEA) กล่าวว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง กระบวนการทั้งหมดของการประเมินคุณภาพของระบบที่สถาบันดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นที่ความรับผิดชอบและการพัฒนา โดยในการดำเนินการก็จะเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างถาวร การประกันคุณภาพการศึกษา จะแตกต่างกันออกไปลักษณะของการประเมินโดยแบ่งออกเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก¹³ แอนเนโกลด์ และเจนนิเฟอร์ อีวาน (Anne Gold and Jennifer Evans) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพคือกระบวนการควบคุมทางสถิติที่เน้นถึงการป้องกันความผิดพลาดการรับรองจากภายนอกรวมทั้งการตรวจสอบระบบคุณภาพและการวิเคราะห์เหตุผล¹⁴

¹⁰ อนันต์ชัย พงษ์สุวรรณ, "ความหมายของคุณภาพ," (ธันวาคม 2540): 129-30.

¹¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (ร่าง) วิเคราะห์เอกสารและระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรุงเทพฯ สถาบันการส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ, 2541), 6.

¹² สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, คู่มือการประกันคุณภาพภายใน (ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2546).

¹³ Lazăr VLĂȘCEANU, Laura GRÜNBERG, and Dan PĂRLEA, **Quality Assurance Andaccreditation: A Glossary of Basic Terms and Definitions** (Bucharest.Romania: Editura Enciclopedică., 2007).

¹⁴ Anne Gold and Jennifer Evans, *Reflecting on School Management* (Philadelphia , USA Falmer Press, 1998), 30.

จากแนวคิดของนักวิชาการได้กล่าวมาสรุปได้ว่า ความหมายของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน การปฏิบัติงาน แนวทาง วิธีการ ที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการบริหารหรือปฏิบัติงาน ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทาง หรือการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

ในทางการศึกษามีสถาบัน หน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการได้ให้หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้ ณรงค์ พิพัฒน์นาศัย ได้เสนอว่า การประกันคุณภาพภายใน โดยทั่วไปมีหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การกระจายอำนาจ ที่จะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีความเป็นตัวของตัวเอง มีสิทธิ์และอำนาจในการบริหารสถานศึกษา อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องบุคลากร การบริหารจัดการ การศึกษา หลักสูตรและงบประมาณ ถือเป็นปัจจัยแรกที่มีความสำคัญที่สุด 2) การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ 3) การตรวจสอบได้ คือ การแสดงความรับผิดชอบในหน้าที่ที่สามารถให้องค์กรอื่นเข้ามาตรวจสอบได้¹⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เสนอว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 2) การที่

¹⁵ พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒน์นาศัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, "ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง "การประกันคุณภาพภายในกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา" ในงานประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปี 2557 ภายใต้แนวคิดหลัก "วัฒนธรรมคุณภาพ สร้างคน สร้างชาติ," เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2557 เข้าถึงเมื่อ 12 เมษายน 2561 , เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/>.

จะดำเนินการให้ บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1) จะต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และของงานปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา 3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้หลักการประกันคุณภาพการศึกษาโดยยึดแนวคิดในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งมีหลักการดังนี้ 1) หลักการกระจายอำนาจ เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของผู้เรียน ผู้ที่มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม จะเกิดความตระหนักในคุณประโยชน์ของการศึกษา และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จึงทำให้เกิดความร่วมมือ ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของทุกฝ่าย และพร้อมที่จะมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับต่อไป 2) หลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่าและตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบและรับผิดชอบการจัดการศึกษามากขึ้น 3) หลักค้ำอำนาจจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน 4) หลักการบริหารตนเอง 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล¹⁷ อัญชลี ธรรมะวิธิกุล เสนอว่า หลักการของการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 2) การประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคคลทุกคนในสถานศึกษา และเป็นการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน 3) การประกันคุณภาพภายใน เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรอื่น ๆ

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก, vol. พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี, 2544), 11.

¹⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่การปฏิบัติ (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2549), 24-25.

ในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เครือข่าย หรือหน่วยงาน ที่กำกับดูแล เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนา ปรับปรุง ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ¹⁸ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีมาตรฐานเป็นเลิศ โดยมีหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ประการ คือ 1) รัฐกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากรให้จังหวัดและสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท 2) รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา 3) สถานศึกษาจะต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครอง มาตรฐานที่กำหนดและผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา รวมทั้งได้กำหนดแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา (quality assurance) ประกอบด้วย การดำเนินงานสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำมาสู่คุณภาพ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาทางด้านปัจจัย กระบวนการและผลผลิต รวมทั้งการดำเนินการจัดทำแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้โดยมุ่งเน้นระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผนรวมทั้งติดตาม กำกับการดำเนินงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่องและปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น 2) การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินความก้าวหน้าของสถานศึกษาและจัดทำรายงานของสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังต้องมีมาตรการในการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา¹⁹ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอหลักการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

¹⁸ อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล "หลักการของการประกันคุณภาพภายใน " เข้าถึงเมื่อ 12 เมษายน 2561 , เข้าถึงได้จาก <https://panchalee.wordpress.com/>.

¹⁹ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม1 (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา, 2541), 3.

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่ามีหลักการ ดังนี้ 1) คุณภาพการศึกษาในบริบทของ การประกันคุณภาพ จะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภครทั้งภายในและภายนอก คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อ ในทุกขั้นตอน ของกระบวนการผลิตหรือทุกระดับชั้นเรียน ส่วนคุณภาพภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจในเชิง เศรษฐกิจและสังคมระดับมหัพภาค ซึ่งหมายถึงความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียน ที่จำเป็นต่อการอยู่รอดและการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรมของประเทศชาติ ในการแข่งขันทางธุรกิจ การค้าและเทคโนโลยี ระดับภูมิภาคและระดับโลก 2) การประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหา จะเกิดขึ้นไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว 3) การประกัน คุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชาการหลักฐานข้อเท็จจริง ที่สามารถตรวจสอบ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะและ ความสมเหตุสมผล 4) การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ 5) คุณภาพของการออกแบบ และกระบวนการทำงาน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 6) การประกัน คุณภาพการศึกษาเน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 7) การประกันคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายใน ระหว่างหน่วยงานของการศึกษาทุกระดับและความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่างๆในเขตพื้นที่ การศึกษาและภูมิภาค 8) ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา²⁰ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา ได้กล่าวถึงหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ 6 ประการดังนี้ 1) การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานการศึกษาของทุกฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ 3) ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กร และบุคลากรในพื้นที่ 4) การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน

²⁰ กรมวิชาการ, ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา: กรอบและแนวทางการ (กรุงเทพฯ: หางทุนสวนจังกัด ภาพพิมพ์, 2554), 13-15.

5) การดำเนินงานสามารถติดตามและตรวจสอบได้ 6) การรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง²¹ วิจิตร ศรีสอ้าน กล่าวว่าการประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องมีระบบและวิธีการเฉพาะ ซึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษานั้นมีหลักการสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ 1) ไม่ว่าจะใช้วิธีใดจะต้องใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา ไม่นำไปใช้เพื่อการลงโทษ เมื่อได้นำไปใช้ในการลงโทษแล้วเมื่อนั้นจะเกิดการต่อต้านเบี่ยงเบน และผลที่ได้รับไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร 2) จะต้องสะท้อนให้เห็นคุณภาพการจัดการของสถานศึกษาตามมาตรฐานได้จริง คำว่า "ได้จริง" ทุกคนใช้ประโยชน์ได้ เชื่อถือได้²²

จากแนวคิดของนักวิชาการได้กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักการของการประกันคุณภาพภายใน คือ กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยประกอบด้วย คุณภาพการศึกษา คุณลักษณะของผู้เรียน การกำกับติดตาม ดูแล การตรวจสอบ การวัดประเมิน การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค ความร่วมมือในองค์กร ภาวะผู้นำ ความร่วมมือ และการตรวจสอบผลได้อย่างชัดเจน ซึ่งดำเนินตามคุณลักษณะและความต้องการของสถานศึกษานั้น ๆ

วิวัฒนาการของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เนื่องจากการจัดการศึกษามีความคาดหวังในประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อให้ตอบสนองของความต้องการของบุคคลภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาส่งผลให้มีการกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อก่อให้เกิดเกณฑ์คุณภาพในการจัดการศึกษาเพื่อการรักษาคุณภาพของการจัดการศึกษามานานตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งมีวิวัฒนาการดังนี้

²¹ สำนักงานทดสอบการศึกษา, การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวทางการดำเนินงาน (กรุงเทพฯ สำนักงานทดสอบการศึกษา, 2549), 3.

²² วิจิตร ศรีสอ้าน การประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับประเทศไทย : ประสบการณ์และแนวคิด ในรวมบทความการบรรยายพิเศษในรอบหนึ่งปี สมศ. (กรุงเทพฯ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2544), 66-67.

ปี พ.ศ. 2544

สืบเนื่องจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ในช่วงเวลาที่ยังไม่มีกฎกระทรวง ได้มีการออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ให้สถานศึกษาปฏิบัติไปพลางก่อน

ปี พ.ศ. 2546

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาโดยเน้นความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามภารกิจ 8 ประการ ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการดำเนินการประเมินตนเอง พัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก แนวคิดการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

ปี พ.ศ. 2553

ด้วยเหตุที่มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ บัญญัติให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับและต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนั้น จึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกไปแล้วและให้ใช้กฎกระทรวงที่ปรับใหม่ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทน โดยที่หลอมรวมการประกันคุณภาพภายในของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพ

ภายนอกไว้ในฉบับเดียวกัน กฎกระทรวงฉบับนี้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกที่ชัดเจนขึ้น

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษา หรือการประเมินการจัดการศึกษา จำนวนไม่เกิน 9 คน แต่งตั้งโดยรัฐมนตรี เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด รวมทั้งสามารถแข่งขันกับนานาชาติและครูและนักเรียนมีคุณภาพ อยู่ในระดับต้น ๆ เมื่อเข้าร่วมแข่งขันในเวทีโลก

หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 8 ประการ ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ยังคงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติไว้เช่นเดิม กล่าวคือ ให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายซึ่งได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารและจัดการศึกษา มุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น “การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด”²³

²³ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554), 1-6.

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติ บางประการ เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

1.กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546

2.กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

“การประเมินคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดย หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

หมวด 1 บททั่วไป

ข้อ 3 ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนา มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

- 1.การประเมินคุณภาพภายใน
- 2.การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 3.การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

- 1.การประเมินคุณภาพภายนอก
- 2.การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ข้อ 5 ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อ 6 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน

ข้อ 7 สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

หมวด 2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ส่วนที่ 1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ 8 การประกันคุณภาพภายในที่กำหนดในส่วนนี้ ให้ใช้บังคับแก่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่รวมถึงการจัดการอาชีวศึกษา

ข้อ 9 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ประกอบด้วย

- 1) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ
- 2) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรองประธานกรรมการ
- 3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษา หรือการประเมินการจัดการศึกษา จำนวนไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการ ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัย ที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งดูแลงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 10 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- 1) มีสัญชาติไทย
- 2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 3) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- 4) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

ข้อ 11 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้แต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่เกินเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 12 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- 4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ 10

ข้อ 13 คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา โดยให้นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 3) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) ปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมาย

ข้อ 14 ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่สามารถปฏิบัติงานบางประการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี ประกาศผ่อนผันการปฏิบัติและวางแนวทางในการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น แล้วรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

ข้อ 15 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ 14 ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย

ข้อ 16 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ 14 (2) ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 2) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- 3) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
- 4) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

- 5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน
- 7) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 8) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ข้อ 17 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมที่เกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ข้อ 18 ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบรวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน²⁴

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545จึงระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรา 48) นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงกำหนดให้ต้องออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ตามวรรคสอง มาตรา 47) เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และให้เชื่อมโยงการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา

²⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2553 (กรุงเทพฯ: การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2 เมษายน 2553), 22-35.

และการประกันคุณภาพภายนอก จึงได้มีการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนกฎกระทรวงฉบับเดิม (พ.ศ. 2546) ซึ่งได้มีการนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาเรียบร้อยแล้ว ในเล่ม 127 ตอนที่ 23 ก วันที่ 2 เมษายน 2553 ทำให้มีผลบังคับใช้แล้ว

กฎกระทรวงฉบับนี้ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอก ในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในโดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

“มาตรฐานการศึกษา” เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ

การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษามาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีหลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอีกทั้งยังมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นหลายประเภท เช่น มาตรฐานการแนะแนวมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาตรฐานลูกเสือและเนตรนารี มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นต้น แต่หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วนจะเห็นว่ามาตรฐานทั้งหลายนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะ และมีเป้าหมายคือคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนั้นตามกฎกระทรวงได้กำหนดไว้ว่าการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณะของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งระดับปฐมวัย มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา

นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่นและชุมชน คาดหวัง เช่น ความมีสำนึกรักบ้านเกิด การเป็นยูวเกษตรกร การอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น/พื้นบ้าน การมีทักษะในอาชีพ (อาชีพใดอาชีพหนึ่ง)ความสามารถเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่งเป็นต้นนำมาสังเคราะห์ หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างไรก็ตามสถานศึกษาต้องพึงตระหนัก เสมอว่ามาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้นนั้นควรมีการระบุตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบ ของมาตรฐานนั้นให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมิน และการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานนั้นควรประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น บุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำ ชุมชนนักปราชญ์/ภูมิปัญญาท้องถิ่นผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย/แหล่งความรู้ใกล้เคียงเจ้าของ กิจการ/สถานประกอบการในชุมชนบุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการ กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันว่าคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่ร่วมกัน กำหนด จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดันสนับสนุนและทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไป สู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็วและยั่งยืน

มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง มาตรฐาน ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล ตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานในบริบทนี้จึงเป็นมาตรฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนา คุณภาพของการจัดการศึกษาโดยองค์รวม การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้เกิดโอกาสที่ เท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพ เพราะสถานศึกษาทุกแห่งรู้ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริงอยู่ที่ใด การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการคือ 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีการเปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน 2) มาตรฐานทำให้ สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด ดังนั้นหากมีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือมีการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานโดย องค์กรภายนอก สถานศึกษาก็สามารถเตรียมตัวให้พร้อมในการประเมินนั้น ๆ ได้

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นการกำหนดความคาดหวัง ให้ชัดเจนทั้งครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา หากไม่มีมาตรฐานสาธาระชนก็จะไม่ทราบว่สาระสำคัญที่แท้จริงของการจัดการศึกษาอยู่ที่ใด คุณภาพการจัดการศึกษาแต่ละ แห่งมีจุดเด่น จุดควรพัฒนาในเรื่องใดบ้าง เนื่องจากไม่มีเครื่องชี้วัดเทียบเคียง ทำให้ขาดความ รับผิดชอบต่อสาธาระชน การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องถือเป็นความ

รับผิดชอบที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณภาพครูที่ต้องจัดการเรียน การสอนให้ได้มาตรฐาน คุณภาพการบริหารจัดการตลอดจนคุณภาพด้านการจัดสถานศึกษาให้เป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสร้างอัตลักษณ์ ของสถานศึกษา และการมีกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมที่ สนองต่อนโยบายของรัฐ นอกจากนี้ มาตรฐานยังเป็นแนวทางให้สาธารณะชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา ให้การสนับสนุนส่งเสริมสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ เพื่อให้คุณภาพการจั ดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน

เพื่อให้การนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลในการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำ คำอธิบายและระดับคุณภาพ พร้อมทั้งเกณฑ์การผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อให้ สถานศึกษาตลอดจนเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม ตรวจสอบ และการประเมิน คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 5 ด้าน มี 15 มาตรฐาน แต่ละมาตรฐานมีการ กำหนดตัวบ่งชี้ที่ครอบคลุมและให้นำหนักความสำคัญกับ กระบวนการการบริหารและการจัดการ ร้อยละ 70 ส่วนผลของการบริหารและการจัดการคือคุณภาพผู้เรียนเป็นร้อยละ 30

2.การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

แผน (Plan) เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบสำหรับเป็นเครื่องชี้นำการ ดำเนินการใดๆที่สอดคล้องกับเป้าหมายวิสัยทัศน์พันธกิจขององค์การวางแผนมักมีการกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมายและกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจนในสถานศึกษาต้องม ีการจัดทำแผน 2 ประเภท คือ

1) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งเป็นแผนที่มีรอบระยะเวลาการพัฒนาที่ มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปีหรือแผน 5 ปีแล้วแต่ ความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้ (Strategic Plan / Improvement Plan)

2) แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan / Operation plan) ซึ่งแตกออกมาจาก แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการ ประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมนอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรม ตามกรอบเวลา สถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตาม

ตรวจสอบ การดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ราบรื่น คล่องตัว มีการประเมินตนเอง อันนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปเขียนรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มาแล้วอย่างรอบด้านและรอบคอบโดยอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสมสำหรับเป็นเข็มทิศชี้้นำการดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามวิสัยทัศน์และมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาวางเป้าหมายไว้ ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจะมีการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากรและกรอบเวลาของการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน

ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถตรวจสอบตนเองได้ว่าเป็นแผนพัฒนาที่มีคุณภาพหรือไม่โดยพิจารณาจากประเด็นที่กฎกระทรวงกำหนดให้ต้องดำเนินการ ดังนี้

- 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 2) กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- 3) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
- 4) กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
- 5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน
- 7) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 8) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทศวรรษหน้านั้นสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญต้องเข้าใจบริบทและความต้องการของสถานศึกษาเอง โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ทั้งผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายนอก ผลการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ รวมทั้งผลการวิจัยจากการทำวิจัยชั้นเรียนของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นข้อมูล

ประกอบการวางแผน โครงการ/กิจกรรมหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและความต้องการใช้แหล่งวิทยาการที่อยู่ใกล้เคียงให้เป็นประโยชน์ และที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่งคือ บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตสำนึกร่วมในการจัดการศึกษาให้ถึงเป้าหมายที่หวังไว้ร่วมกัน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ 1) การเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการริเริ่มดำเนินการโดยระดับนโยบายคัดเลือกสรรหาแต่งตั้งบุคคลที่มีประสบการณ์สูงเป็นคณะจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการเริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และการเริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการจัดตั้ง คณะจัดทำแผน 2) การประเมินความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา ขั้นนี้เป็นหัวใจของกระบวนการวางแผน สถานศึกษาจะได้ทราบสภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษาและลำดับของประเด็นการพัฒนา ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนและผลการเรียนของผู้เรียน โปรแกรมการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมภายในและสิ่งแวดล้อมภายนอกที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วย การทำความเข้าใจวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การจัดทำภาพรวมของสถานศึกษา การสำรวจความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้านการศึกษา และกำหนดประเด็นที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียน 3) การวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุและพิจารณาแนวทางแก้ไขตามประเด็นสำคัญการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาความต้องการอย่างถ่องแท้โดยใช้กระบวนการอภิปราย การระดมพลังสมองและตัดสินใจที่สำคัญร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการทบทวนประเด็นสำคัญการพัฒนา ตัดสินใจเลือกประเด็นที่จะดำเนินการ เขียนเป้าหมายการพัฒนา เขียนยุทธศาสตร์การพัฒนา 4) การกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี โดยการกำหนดเค้าโครงแผนปฏิบัติการรายปี และสร้างให้เกิดความผูกพันในภาระหน้าที่ของบุคลากรของสถานศึกษาให้รับทราบสภาพปัญหาเป้าหมายการพัฒนา ตลอดจนร่วมพิจารณาหาแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาได้อย่างครอบคลุมรอบคอบยิ่งขึ้นและยอมรับที่จะนำไปปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี และการตรวจสอบเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายพัฒนากับแผนปฏิบัติการรายปี 5) การเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นการลงมือเขียนแผน ทั้งนี้ควรนัดหมายเวลาล่วงหน้าเพื่อ คณะจัดทำแผนสามารถร่วมเขียนแผนได้อย่างเต็มที่ แผนพัฒนาคุณภาพควรจะสะท้อนสิ่งต่อไปนี้เป็นคือแหล่งงบประมาณ การวางแผนเปลี่ยนแปลงตั้งอยู่บนพื้นฐานงานวิจัย การประเมินผลบนพื้นฐานข้อมูล การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดจนการประสานความร่วมมือระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ 6) การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนนี้กล่าวถึงความสำคัญของการยอมรับและพันธะผูกพัน ต่อแผนพัฒนาคุณภาพ

อันก่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติทั่วทั้งสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างการยอมรับแผนมอบหมายการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ และทำความเข้าใจส่วนต่างๆของแผน 1 โดยสรุปสถานศึกษาจะต้องมีการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปี ซึ่งควรได้ร่วมมือกับทุกฝ่าย วิเคราะห์ข้อมูลจากสารสนเทศและศักยภาพของสถานศึกษาในทุกๆด้าน ใช้บทเรียนจาก จุดเด่นและจุดด้อยที่ผ่านมา กำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมาย การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ชัดเจนโดยพยายามใช้ศักยภาพของสถานศึกษาอย่างคุ้มค่า ประหยัดและมีประสิทธิภาพ เพราะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานี้เป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นำไปสู่การประกันคุณภาพภายในและรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

3. การจักระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจักระบบการบริหารสถานศึกษาและระบบสารสนเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 การจักระบบบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถจักระบบบริหารโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้วงจรพัฒนาคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act) ของเดมิ่ง (Deming Cycle) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (TQM) เป็นต้น

การจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงานเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ การบริหารงานตามโครงสร้างของสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษจำเป็นต้องมีคณะกรรมการหลายระดับ หลายฝ่ายนับตั้งแต่ระดับบริหาร/อำนวยการ ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น หรือมีการตั้งคณะทำงานเฉพาะขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานเป็นคราว ๆ ไป สถานศึกษาขนาดกลางซึ่งดูจะมีความคล่องตัวมากที่สุดก็จำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบงานที่เหมาะสม เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมให้มากที่สุดสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กควรเน้นลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ เช่น รวมงานวิชาการและงานงบประมาณไว้ด้วยกันเพราะทุกงานต้องเกี่ยวข้องกับ การใช้เงิน หรือรวมงานวิชาการกับงานบุคลากรเพราะการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต้องเกี่ยวข้องกับครู ครูทุกคนต้องทำงานบริหารทั่วไปได้ เป็นต้น การทำงานในรูปคณะกรรมการอาจมีความจำเป็นน้อยมากสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กเพราะบุคลากรมีอยู่เพียงไม่กี่คน ดังนั้น ทุกคนจึงต้องมีแผนการทำงานของตนเองควบคู่กับแผนการสอนด้วยเพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงานเป็น

ระยะตามวงจรมีคุณภาพมีการปรับปรุงงานทันที่ที่ไม่ว่าทำงานค้างค้ำ จึงมีเวลาให้กับการพัฒนาการเรียนการสอนได้เต็มที่

3.2 การจัดระบบสารสนเทศ

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาสืบค้นได้ง่ายและรวดเร็วผู้รับผิดชอบดูแลสารสนเทศของสถานศึกษาต้องทำงานอย่างมีระบบโดยมีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นวางแผนการเก็บข้อมูลซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายความตระหนักถึงความจำเป็นในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้เกิดความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ถูกต้องข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลายต้องได้จากครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทั้งสิ้นเมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้องการได้มาซึ่งข้อมูลก็จะมีคุณภาพถูกต้องและได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

การศึกษาของสถานศึกษามีหลายด้าน เช่น ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนวิธีการ/รูปแบบ/นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนของครูวิธีการ/รูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาสิทธิและผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษาวิธีการ/จำนวนครั้ง/จำนวนโครงการที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันพัฒนาเพื่อสร้างให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลและสารสนเทศที่นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่สุดคือข้อและสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลและต้องทำให้เป็นปัจจุบันในทุกภาคเรียนเพื่อการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานได้ทันเหตุการณ์ การมีระบบข้อมูลและสารสนเทศจึงจะนับว่าได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศสามารถจัดเก็บในรูปแบบของแฟ้มเอกสารหรือจัดเก็บโดยใช้ระบบต่าง ๆ จากคอมพิวเตอร์ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษาปัจจุบันสถานศึกษาขนาดใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการบันทึกข้อมูลประมวลผลแล้วสรุปเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้งานได้ทันทีเช่นเดียวกันสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรไม่เพียงพอควรใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเช่นเดียวกันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยลดภาระในเรื่องนี้ได้อย่างมาก

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัตินั้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึงการนำแผนสู่การปฏิบัติงานว่า แผนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จต้องเป็นแผนที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษามีความชัดเจนในแผน ยอมรับและเห็นพ้องในปัญหาและเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาซึ่งจะเกิดขึ้น ได้ก็ต่อเมื่อทุกคนได้ร่วมกิจกรรมการจัดเตรียมและการทำแผนอย่างเต็มที่ การแบ่งงาน

ออกเป็นส่วนๆพร้อมกำหนดกลุ่มและหัวหน้ากลุ่มผู้รับผิดชอบโดย ผู้มีอำนาจเหนือให้การสนับสนุนช่วยเหลืออย่างจริงจังจริงจังนับเป็นตัวแปรสำคัญของการนำไปสู่ความสำเร็จ ข้อสำคัญบุคลากรควรมีคู่มือเพื่อใช้ควบคู่กับแผน ซึ่งควรจัดทำเป็น 3 ระดับคือ 1) คู่มือคุณภาพ(quality manual) ใช้เป็นคู่มือสำหรับผู้บริหาร มีสารสำคัญเกี่ยวกับปรัชญา นโยบาย โครงสร้างองค์กรและวิธีปฏิบัติทางคุณภาพโดยทั่วไป 2) คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน(procedure manual) ใช้เป็นคู่มือสำหรับหัวหน้ากลุ่ม/ผู้จัดการ มีสารสำคัญเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการกระทำ ขอบข่ายความรับผิดชอบและวิธีดำเนินการ และ3) คู่มือปฏิบัติงาน(work instructions) ใช้เป็นคู่มือสำหรับผู้ปฏิบัติงาน มีสารสำคัญเกี่ยวกับลักษณะงาน กระบวนการ การปฏิบัติ การตรวจสอบ คู่มือทั้ง 3 ระดับนี้ นอกจากเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อ แนวทางการตรวจสอบ โดยเฉพาะการตรวจสอบภายในหรือการประเมินตนเอง

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางการทำงานเพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกันแต่แผนจะไม่มีคามหมายถ้าการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผนผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนักผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตามและนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ให้ ความสำคัญการดำเนินงานและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัยครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา

แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุดและภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดไว้รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมถึงการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ต่อเนื่องเพื่อให้เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานว่าดีขึ้นหรือกำลังถดถอยลงและควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือเร่งพัฒนาในเรื่องใดบ้าง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงควรกระทำทุกปีถือเป็นการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเนื่องจากการดำเนินงานทำได้ทั้งระหว่างและหลังการดำเนินงานโดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาผู้ปกครองและชุมชนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรกและเชื่อมโยงถึงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ รวมถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละครั้งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ กฎกระทรวงยังกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษามีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วยโดยให้ดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีทั้งนี้ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาภายในเขตการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพและได้รับประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบครบถ้วนกรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาใดมีสถานศึกษาในความดูแลรับผิดชอบจำนวนไม่มากควรมีการติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

ส่วนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีสถานศึกษาอยู่ในความดูแลรับผิดชอบจำนวนมากไม่สามารถตรวจสอบให้ครบได้ภายใน3ปีก็ควรมีการประสานงานโดยอาศัยบุคลากร/ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถมาร่วมปฏิบัติการได้ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานในการออกติดตามตรวจสอบมีการกำหนดกรอบการตรวจสอบที่ชัดเจนซึ่งประเด็นการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการแจ้งผลการตรวจสอบให้สถานศึกษาทราบเปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนทราบด้วยประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอ นั้นจะทำให้ผู้ปกครองชุมชนหรือแม้แต่ผู้เรียนเองรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษา

และหาทางปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกันรวมทั้งนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีและใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา
- 3) การรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา
- 4) การเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด
- 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วย
- 6) การกำหนดระยะเวลาในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อย่างน้อยสามปีต่อหนึ่งครั้ง
- 7) การแต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 8) การดำเนินงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้
- 9) การจัดทำรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อสะท้อนผลให้สถานศึกษานำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ
- 10) การนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษารูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

รูปแบบที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องด้วยตนเองตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

รูปแบบที่ 2 คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

เป็นการติดตามตรวจสอบของคณะกรรมการของสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะตามที่สถานศึกษากำหนด คือโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม

หรือไม่ เพียงใด แล้วสรุปรายงานผลการติดตามตรวจสอบพร้อมให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ 3 หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ปฏิบัติงานเสนอหัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงานของตน หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ติดตามตรวจสอบ การปฏิบัติงานจากรายงานดังกล่าวและตรวจสอบการปฏิบัติงานจริง ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มงาน/ฝ่าย เสนอต่อคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนจากรายงานของกลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ศึกษาเอกสาร สอบถาม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง แล้วสรุปรายงานผลการติดตามตรวจสอบพร้อมให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ 4 ผู้ปฏิบัติงานรายการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษากำหนดคือโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบจากรายงานดังกล่าวและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงด้วยตนเองพร้อมทั้งให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษากระบวนการการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งมีการดำเนินงานใน ๒ ลักษณะ คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา ดังนี้

1.การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด

กฎกระทรวงฯ ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในสามปีและแจ้งให้สถานศึกษาทราบ พร้อมเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวนี้ หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแต่ละแห่งอย่างน้อย 3-5 คน โดยเปิดโอกาสให้ผู้มี

ส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) บุคลากรภายในสังกัด ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์คณะบุคคลทั้ง 4 คณะ (ประกอบด้วย คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา) ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา เจ้าหน้าที่กลุ่มงานต่าง ๆ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา และครู เป็นต้น

2) บุคลากรจากภาคส่วนอื่น ประกอบด้วย ข้าราชการบำนาญ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน สถาบันอุดมศึกษา บุคลากรในชุมชนและท้องถิ่นที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีความรู้เรื่องการจัดการศึกษา เป็นต้น

หน่วยงานต้นสังกัดต้องกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียน เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่อาจใช้เวลา 2 วัน หรือโรงเรียนขนาดเล็ก 1 วัน เป็นต้น โดยคณะกรรมการติดตามตรวจสอบที่ได้รับแต่งตั้งโดยหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องดำเนินการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ กล่าวคือ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามี เป็นเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษามีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หรือไม่ อย่างไร ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการประกันคุณภาพเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น รวมทั้งควรมีการให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานและมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาสามารถตรวจสอบคุณภาพได้ตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวง ฯ เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ มีเพราะเหตุใด มีการสรุปผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ การติดตามตรวจสอบมีการให้ข้อสังเกต ให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อไป

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ เพื่อให้การบริหาร

จัดการคุณภาพมีประสิทธิภาพใช้วงจรการบริหารงานเชิงระบบหรือวงจรเดมมิง (PDCA) เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1) วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด การวางระบบที่ดีจะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและการบันทึกการทำงานทุกขั้นตอนเป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบ ประเมินตนเอง และให้ผู้อื่นตรวจสอบได้ เพราะข้อมูลที่ได้เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบย่อยหลายๆ ระบบย่อยเป็นคุณภาพรวมของสถานศึกษาทั้งหมด

1.1) แต่งตั้งบุคลากรตรวจติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.2) ชี้แจงแนวการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ ขอบข่ายสาระสำคัญของการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.3) จัดทำปฏิทินการติดตามคุณภาพการศึกษา

1.4) ทบทวนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.5) สรุปและกำหนดประเด็นสำคัญของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.6) สร้างแบบเครื่องมือ แบบบันทึกในการติดตามคุณภาพการศึกษา

2) ดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ การปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายตามกระบวนการ วิธีการที่กำหนดและต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพควรใช้แนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

2.1) กำหนดให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพเป็นรายการกิจกรรมครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา

2.2) สร้างความตระหนัก ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3) วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดำเนินการเป็นระยะๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ โดยกำหนดเรื่องและปฏิทินปฏิบัติการ

2.4) ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีหรือกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นผู้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเอง ตามปฏิทินปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง การดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน

2.5) ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอย หลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย

2.6) คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานการดำเนินงานทั้งหมดในภาพรวมของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และจัดทำ รายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

3) รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการตรวจสอบ/ประเมินตนเอง ร่วมกันหรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินเพื่อเป็นการทบทวนการปฏิบัติงาน มีความสำคัญและจำเป็นใน การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สาระสำคัญของรายงาน ประกอบด้วย

- 3.1) ระยะเวลาของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 3.2) ขอบเขตและวัตถุประสงค์
- 3.3) วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 3.4) กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง
- 3.5) ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

4) การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการเสนอแนะมาตรการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยนำผลการประเมินมาพัฒนา ประกอบด้วย

- 4.1) ระบุกิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจ และประเด็นที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง
- 4.2) จัดทำและบันทึกข้อเสนอแนะ
- 4.3) กำหนดระยะเวลาในการพัฒนา
- 4.4) ตรวจสอบการดำเนินงานซ้ำ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายใน (Internal Quality Assessment) เป็นระบบและกลไกในการ ควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด โดยสถานศึกษาและ/หรือหน่วยงานต้นสังกัด ต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระบวนการประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในกระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดถือเป็น กระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (self-evaluation) โดยประเมินผลการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และพร้อมที่จะได้รับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินจากหน่วยงาน ภายนอกอีกด้วย

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องการ

ประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation)

การประเมินคุณภาพภายในควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตาม ควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน คือ

1) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน โดยระบุได้ถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อันนำไปสู่ การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

2) คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุกมาตรฐาน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการส่งเสริมสนับสนุนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด โดยเฉพาะการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกัน แตกต่างในเรื่องของจุดเน้นและบทบาทในการดำเนินการ การประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนา การให้บรรลุเป้าหมายและนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายใน

1. ขั้นการเตรียมการ

1) การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในประเด็นที่สำคัญๆ เช่น การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นอย่างไร เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือ การตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์โดยยึดหลักการตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประเมินคุณภาพคือภารกิจประจำของ ทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำ

อย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีม และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ โดยเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการ ประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

2) การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ ทุกฝ่ายทำร่วมกันเป็นทีม ซึ่งคณะกรรมการหรือคณะทำงานควรจะประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา รวมไปถึง ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ผู้ที่ มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

2. ขั้นตอนดำเนินงาน

ขั้นตอนดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดิมมี ึ่ง ซึ่งวงจรของเดิมมีประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบผลการ ดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) โดยมีลักษณะเป็น วงจรต่อเนื่อง

1) การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย ของการประเมินให้ชัดเจนจาก 18 มาตรฐาน หรือ 15 มาตรฐาน หรือ 15++ (มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา) แนวทางการดำเนินงาน รวมไปถึงการวางแผนผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับการจัดทำแผนของสถานศึกษา เช่น แผนปฏิบัติงานประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แผนงบประมาณ แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น กำหนด วิธีการประเมินตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษา 18 มาตรฐานหรือ 15 มาตรฐาน หรือ 15++ เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน วางแผนการเก็บข้อมูล วางแผนการวิเคราะห์/สรุปและ รายงานผล

2) การดำเนินการตามแผน (D) ศึกษามาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารควรให้ การส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และ ให้การนิเทศ

3) การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยวางกรอบการ ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สร้างเครื่องมือการประเมิน ตามมาตรฐาน ศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงาน และสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

4) การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผล การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแนวทางที่สถานศึกษาเลือกใช้ แล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลหรือไม่ ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปดำเนินการตามขั้นตอน ที่ 1) ใหม่ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

3. ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาเสร็จแล้วจะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำรายงานการพัฒนารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เป็นผลมาจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำเสนอรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง

จุดประสงค์การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา ก็เพื่อนำเสนอผลการพัฒนารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อเป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไปและเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ประโยชน์การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา มีดังนี้

1. ทำให้สถานศึกษามีฐานข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในด้านจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา โอกาส และข้อจำกัด นำไปใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในปีถัดไป

2. ทำให้สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานเพื่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

3. ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบผลการพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในส่วนที่ดีและส่วนที่ควรพัฒนาโดยมีการประชาสัมพันธ์ ในวงกว้าง และให้การช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างเหมาะสม

4. หน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษา ทั้งระดับประเทศ และระดับเขตพื้นที่

5. สถานศึกษาใช้รายงานประจำปีสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในมีรายละเอียด

1. ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

1. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานจากบุคคลผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1)ผู้อำนวยการโรงเรียน 2)รองผู้อำนวยการโรงเรียน 3)หัวหน้ากลุ่ม ฝ่าย ตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน 4)หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ / หัวหน้างาน 5)ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กอาจกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสมการดำเนินงานของคณะทำงานจะต้องวางแผนการจัดทำรายงานประจำปีโดยมีการกำหนดช่วงระยะเวลาจัดทำ รายละเอียดการรายงาน รวมถึงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ทั้งนี้ต้องรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี

2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล

การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผลเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้รายงานประจำปีมีความสมบูรณ์ มีคุณภาพตรงตามสภาพของสถานศึกษา ซึ่งภาระงานที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินงาน มีดังนี้

2.1 รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากการดำเนินงานประจำ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ออกแบบการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมไว้ในแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 วิเคราะห์และแปลผลเพื่อการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

3. เขียนรายงานประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญอาจแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- 3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน
- 3.2 ตอนที่ 2 แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 3.3 ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3.4 ตอนที่ 4 สรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้
- 3.5 ภาคผนวก

4. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

หลังจากเขียนรายงานประจำปีเสร็จสมบูรณ์ สถานศึกษาจะต้องนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา (สข.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

5. รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

เมื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาแล้ว จะต้องรายงานและเปิดเผยผลการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น รายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์ เปิดเผยผ่าน Website ของสถานศึกษา จุลสาร อนุสาร แผ่นพับ รายงานเสียงตามสาย และชี้แจงในการประชุม

จากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาสถานศึกษาสามารถสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและถือว่าเป็นรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้สถานศึกษาต้องมีการะในการจัดทำรายงานหลายเล่มการจัดทำรายงานประจำปีถือเป็นเรื่องปกติที่สถานศึกษาต้องจัดทำหลังการจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปี ทั้งนี้ นอกจากเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วสถานศึกษาต้องเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วย รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานี้จะนำไปเป็นฐานข้อมูลและหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบของรายงานประจำปีได้ตามความเหมาะสมโดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญอาจแบ่งออกเป็น 4

ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) แผนการพัฒนากิจการศึกษาศึกษา 3) ผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษา และ 4) สรุปผลการพัฒนาและการนำผลไปใช้

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องหมายถึงความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนากิจการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอมีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในผลการตรวจสอบคุณภาพผลประเมินอื่นๆที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนากระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาต้องยึดคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเองจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสมวางแผนและดำเนินงานตามแผนด้วยจิตสำนึกที่ว่า “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นร่วมกับการดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนทั้งสถานศึกษา” การทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้นสถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึก การพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาโดยถือว่าการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา

2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัดเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกันจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสมวางแผนและดำเนินงานตามแผนโดยเน้นระบบคุณภาพมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3. นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างชาญฉลาด

4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้(Learning Organization) โดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้กล่าวคือรู้จักพัฒนาตนเองใฝ่เรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลาเกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆอย่างหลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น ๆ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 แนวคิด ดังนี้ แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด แนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้ แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และแนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวคิดการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด เป็นกระบวนการนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่สถานศึกษามีอยู่มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน หรือด้านอื่น ๆ โดยข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ได้มาจากผลการประเมินจากแหล่งต่าง ๆ

ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผลการประเมินผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการทดสอบระดับท้องถิ่น ผลการทดสอบระดับชาติ เป็นต้น

แนวคิดการจัดการความรู้ เป็นแนวคิดที่สามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามวงจรคุณภาพ PDCA และทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในขั้นตอน A (Act): ซึ่งการดำเนินงานอย่างเหมาะสมจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนอย่างรอบด้าน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา และแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำไปสู่การกำหนดแผนงานและการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

โดยหลักการแล้ว การจัดการความรู้เป็นการสร้างและใช้ความรู้ขององค์กร ได้แก่

- 1.) ความรู้ที่อยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) คือ ความรู้ที่เป็นประสบการณ์ หรือภูมิปัญญา ที่ไม่ได้อยู่ในรูปของเอกสาร
- 2.) ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) คือ ความรู้/ข้อมูลที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการเผยแพร่ในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น รายงานผลการประเมินจากหน่วยงานต่าง ๆ รายงานผลการประเมินตนเอง หรือผลจากงานวิจัย เป็นต้น

การสร้างและการใช้ความรู้ขององค์กรเป็นไปเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อเกิดปัญหา ข้อค้นพบ หรือประเด็นใหม่ ๆ ที่น่าสนใจที่เกิดจากการใช้ความรู้หรือการดำเนินงานที่ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ จะต้องมีการดำเนินการกลับไปสร้างความรู้ใหม่อีกครั้ง เพื่อทำความเข้าใจประเด็นดังกล่าวที่เกิดขึ้น และนำความรู้ใหม่นั้นไปใช้เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายต่อไปให้ได้

เมื่อพิจารณาถึงการจัดการความรู้ในกรณีของสถานศึกษา ถือว่าเป็นการสร้างและใช้ความรู้ที่มีอยู่รอบด้าน เพื่อนำไปกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปี และการปฏิบัติงานตามวงจร PDCA อันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเมื่อใช้ความรู้แล้วพบว่าการทำงานไม่บรรลุเป้าหมายหรือบรรลุเป้าหมายบางส่วนแต่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ให้เกิดความรู้ที่สามารถอธิบายการบรรลุเป้าหมายและไม่บรรลุเป้าหมายนั้น การวิเคราะห์สังเคราะห์จนเกิดความรู้ใหม่อีกครั้งก็คือการวนกลับไปยังการสร้างความรู้ใหม่อีกรอบนั่นเอง และจะวนเป็นวงจรอย่างนี้เรื่อย ๆ ไปไม่มีสิ้นสุด

การจัดการความรู้เน้นการให้ความสำคัญกับคนในองค์กรเป็นหลัก เนื่องจากเป็นผู้ขับเคลื่อนขั้นตอนของกระบวนการและสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพในทุกขั้นตอน และที่สำคัญคนเหล่านี้จะต้องอยู่บนฐานของความรู้ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายหลักของการจัดการความรู้ใน

องค์กรก็เพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการความรู้จึงเป็นกระบวนการพัฒนาคน เพื่อให้คนใช้ความรู้ในการพัฒนางาน ให้มีชิ้นงานหรือมีผลงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

แนวคิดเครือข่ายเป็นกลุ่มของบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในกลุ่มหรืออาจมีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มที่เกิดจากการรวมตัวกันของบุคคลด้วยความสมัครใจ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ประสานงานเชื่อมโยงกัน สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันภายใต้รูปแบบหรือระเบียบโครงสร้างที่บุคคล องค์กร หรือสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระต่อกัน

เครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร สารระ ความรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียน ผู้สอน และสถานศึกษาสามารถนำเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เครือข่ายการเรียนรู้ที่สำคัญ มีดังนี้

1) บ้าน/ครอบครัว เป็นเครือข่ายการเรียนรู้แห่งแรกและมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องของตนเอง ครอบครัว คุณธรรม และจริยธรรม ฯลฯ จากการศึกษาปฏิบัติจริงที่บ้าน

2) ชุมชน เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ที่หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กร หน่วยงาน สถาบัน สถานประกอบการ ฯลฯ ซึ่งเป็นแหล่งรวมของความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

3) เครือข่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อวัสดุอุปกรณ์ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อโทรคมนาคม มัลติมีเดีย ฯลฯ ที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

เครือข่ายการเรียนรู้ ประกอบด้วยกลุ่มย่อย ๆ ซึ่งมีอยู่อย่างหลากหลาย เช่น เครือข่ายภายในโรงเรียน ประกอบด้วยเครือข่ายครูตามระดับชั้น ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือเครือข่ายระหว่างโรงเรียน เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก เครือข่ายกลุ่มสถานศึกษา เครือข่ายวิชาการ เครือข่ายกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นต้น โดยข้อมูลสารสนเทศและทรัพยากรที่ใช้ในเครือข่ายเช่นนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ วิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมถึงคุณภาพของผู้เรียนและความสำเร็จ กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ เคล็ดลับในการใช้เทคโนโลยี และมุมมองที่มีต่อผู้บริหารและการบริหารจัดการ เป็นต้น

แนวคิดการนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวคิดหนึ่งสำหรับการปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่แล้วสถานศึกษาจะใช้กระบวนการของวงจร PDCA ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในที่นี้ ก็คือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งจะช่วยให้

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางในการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ คือการนำผลการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้อง เหมาะสม และทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้นั้นเอง

ผลการประเมินของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นสารสนเทศ ดังนั้น สถานศึกษาควรนำผลการประเมินทั้งผลการประเมินคุณภาพภายในและผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาพิจารณาร่วมกันเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ แล้วนำผลการประเมินดังกล่าวมาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา²⁵

การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรม ตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา ว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงานผล

1. ขั้นตอนการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำการศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูลในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report)

²⁵ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554).

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตาม แผนภูมิโครงสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและ ประเมินคุณภาพงานนั้น

2. ชั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน

2.1 การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับแผนต่างๆ ที่ควรจัดทำ คือ แผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

2.2 การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะที่ดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร รายกลุ่ม รายหมวด และให้การนิเทศ

2.3 การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการ ประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะ ส่งผลให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำ เป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

3. ชั้นการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวม ผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

1. ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครู และผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง ดังที่กล่าวแล้ว

ดังนั้น การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจึงยึดหลักการ 3 ประการ คือ

1. **การกระจายอำนาจ (Decentralization)** สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร และตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. **การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation)** หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษาโดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. **การแสดงผลการรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)** มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาร่วมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกลวิธี

การพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมาย และจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมี ทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากหลักการดังกล่าวข้างต้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินการ ที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและ การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา กิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำ ขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายงาน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

เมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดง **แนวโน้ม ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา** ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมี การวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติจริง ข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้ม ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปี การศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูล ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล ราย ห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้หรือโครงการอื่น ที่สถานศึกษา ดำเนินการก็จะต้องสามารถตอบได้ว่า เหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลง ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกัน หาแนวทางพัฒนาต่อไป

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดระบบและ โครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนรวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนา คุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างมากแต่ในระดับสถานศึกษานั้น แท้จริงแล้ว คือ หน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพ ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมายซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษา

ของสถานศึกษา ฉะนั้น ในการคิดกิจกรรม/โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใดต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบทำงานร่วมกันได้ตีรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกแนวทางที่ดีที่สุดยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกันและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

ประเทศนิวซีแลนด์ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาที่ทั่วโลกยอมรับใช้แนวคิด “ห่วงโซ่คุณภาพ” (Chain of Quality) ในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็งโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ส่วน ที่เชื่อมโยงกัน คือ

1. การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน
2. การนำองค์กรและการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ
3. การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความเป็นผู้นำการสอนอย่างมืออาชีพ
4. การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเอื้อการเรียนรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัวยุ และชุมชน

สถานศึกษาที่มีระบบบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพนำโดยผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการ สูงย่อมมีการพัฒนา คณะครูอาจารย์ให้เป็นบุคลากรที่มีความสามารถทางวิชาการ มีภาวะผู้นำเช่นเดียวกัน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนย่อมมีประสิทธิภาพ ชอบที่จะกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จัดการเรียนรู้ที่สนุกกระตุ้นให้คิดและทดลองทำ ความสนุกในการเรียนรู้ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน การจัดการศึกษาได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ปกครอง ครอบครัวยุ และชุมชน อันเนื่องมาจากการที่ทุกคนทุกฝ่ายมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกันจากความเชื่อมโยงของการปฏิบัติงานดังกล่าวมั่นใจได้ว่าผู้เรียนต้องมีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนดอย่างแน่นอน

แนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมิ่ง (Plan Do Check Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

P (Plan) การวางแผน สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการข้อมูลและสารสนเทศ และใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ตั้งเป้าหมายกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน/พัฒนาและระยะเวลาการพัฒนามีการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคลเครื่องมือและงบประมาณ รวมทั้งทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติ เพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

D (Do) การปฏิบัติ สถานศึกษามีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง

C (Check) การตรวจสอบ สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

A (Act) การพัฒนาปรับปรุง หากผลการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจประสบความสำเร็จ สถานศึกษาก็จัดให้เป็นมาตรฐานเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นและหากผลการปฏิบัติมีข้อควรปรับปรุงสถานศึกษาก็จะมีการกำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไป²⁶

บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. บทบาทหน้าที่หน่วยงานต้นสังกัด

การจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถและเป็นคนดีของสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และเน้นให้นักเรียนได้แสดงและพัฒนาศักยภาพในตนเองได้อย่างเต็มที่ เช่น รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักฟังตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาของไทย โดยการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนา ซึ่งจะต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและมีการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน โดยมุ่งหวังให้เด็กที่จบการศึกษาจากสถานศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ในที่นี้หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งนอกจากดูแลสถานศึกษาแล้ว ยังต้องกำหนดนโยบายช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน และตรวจสอบติดตามให้สถานศึกษาได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมด้วย โดยบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด พอสรุปได้ดังนี้

²⁶ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554), 52-53.

สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดแก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน

(2) ประกาศนโยบาย/ทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับสถานศึกษา

กำหนดมาตรการในการสนับสนุนและช่วยเหลือในการผลักดันในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะมาตรการทางด้านงบประมาณและบุคลากร

กำกับ ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดทั้งในส่วนของการเตรียมการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพจากภายนอก

(5) ให้ขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษาทุกแห่งที่ได้ร่วมกันพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

(6) ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

นำผลการตรวจสอบและทบทวนไปใช้และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน

นอกจากนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแล้วอาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการโดยเฉพาะของเขตพื้นที่การศึกษาในการส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบ ดังนี้

จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

(2) จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระร่วมกับสถานศึกษาเป็นรายปี/รายภาค

จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทุกกลุ่มสาระและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบและทบทวนให้สอดคล้องกับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้นมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถและเป็นคนดีของสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเน้นให้นักเรียนได้แสดงและพัฒนาศักยภาพในตนเองได้อย่างเต็มที่ เช่น รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร สามารถปรับตัว

เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 48 ได้ระบุไว้ว่า ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษานั้นมีบุคลากรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านี้ควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว สำหรับบทบาทของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาสรุปได้ดังนี้

2.1 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยบทบาทของผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้นำ/แกนหลักในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ พอสรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดังนี้

พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านการบริหารและทางด้านวิชาการ เพื่อให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการพัฒนาได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธาและการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

(2) สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา

แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา

เตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

(5) ประสานงาน อำนวยความสะดวก แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.2 บทบาทหน้าที่ของคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา

คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในทุกชั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีบทบาทสรุปได้ ดังนี้

พัฒนาตนเองในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

(2) ร่วมกับผู้บริหารเตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพตามแผน โครงการ/กิจกรรมที่วางไว้ โดยพยายามประสานความร่วมมือในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมสนับสนุนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน เมื่อดำเนินการพัฒนาตามแผนที่วางไว้แล้ว จำเป็นจะต้องทำการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยต้องกำหนดกรอบการประเมินตนเอง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง ทำการประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนดไว้ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล หลังจากนั้นคณะกรรมการต้องร่วมกันเขียนรายงานการประเมินตนเองตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละโครงการ/กิจกรรม

(5) ปรับปรุงพัฒนา หลังจากแต่ละโครงการ/กิจกรรมทำการประเมินตนเองและทราบผลการประเมินตนเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ต้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองและนำไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

2.3 บทบาทของครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หัวใจของการประกันคุณภาพการศึกษา คือการประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งต้องเริ่มต้นที่การประกันคุณภาพภายใน โดยการปฏิรูปการสอนของครู

บทบาทสำคัญของครูในการประกันคุณภาพภายใน คือ การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีการปฏิรูปการสอน เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การปฏิรูปการสอนของครูเพื่อประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ การปฏิบัติงานปกติของครูอย่างมีระบบและกระบวนการ (2) การประเมินตนเอง และ

การรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งครูแต่ละคนสามารถกำหนดกระบวนการทำงานของตนเองได้ อาจจำแนกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเรื่องมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรให้เข้าใจ ถ้าเป็นไปได้ควรศึกษาให้ครบทั้งหน่วยของการเรียนที่อาจจะกำหนดเป็นภาคเรียนหรือทั้งปีการศึกษา และนำมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่ตนสอนอยู่

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการสอน ว่าควรจะสอนอย่างไร รวมทั้งจะต้องสามารถกำหนดสิ่งที่จะบรรลุผลหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่จะเกิดขึ้นหลังจากได้รับการศึกษา โดยเน้นการจัดกิจกรรมและการใช้สื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 นำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้ในการสอนของครู และการเรียนของนักเรียนเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ควบคู่การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการสอน โดยทำงานร่วมกับผู้เรียน หมายความว่า ต้องลดบทบาทการบอกของครูมาเป็นการทำงานร่วมกับผู้เรียน โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการเรียนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการสอน ว่าสิ่งที่ครูสอนไปนั้นบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด โดยวัดจากผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พิจารณาเป็นรายบุคคลและรายชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในวงจรต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 บันทึกสรุปผลการสอน ว่าในคาบหรือหน่วยนั้นมีความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขอย่างไร มีคำแนะนำเพื่อจะนำไปปรับปรุงต่อไปอย่างไร โดยบันทึกทุกสิ่งทุกอย่างเอาไว้เป็นหนึ่งหน่วย สำหรับบทบาทหน้าที่ของครูในการประกันคุณภาพภายในทั้งระบบควรเป็นดังนี้

1. มีการเตรียมความพร้อมของตนเอง โดยทำการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประเมินผลภายใน รวมทั้งพยายามสร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินภายใน

2. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปที่คณะกรรมการประเมินผลภายในต้องการ

3. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของการประเมินผลภายใน เช่น เข้าร่วมพิจารณาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลภายในสถานศึกษา ร่วมกันพิจารณาจัดสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่างๆ ในกระบวนการประเมินผลภายใน ร่วมกันทำการสำรวจเก็บข้อมูลที่คณะกรรมการสำรวจร่วมกันทำการวิเคราะห์ข้อมูล (หากมีความรู้ด้านการวิเคราะห์) ร่วมกันสรุปผลการประเมิน เป็นต้น

4. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ในการร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ กำหนดมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ในการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเอง และร่วมกันกำหนดเกณฑ์การตัดสิน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ในด้านต่าง ๆ

5. ปฏิบัติหน้าที่หลักหรือหน้าที่ประจำที่รับผิดชอบอย่างมีระบบ ตามกระบวนการและ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เช่น ในหน้าที่การสอนต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดเตรียมเนื้อหาสาระที่ถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนการสอน จัดทำสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์การเรียนการสอน จัดกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ที่ สร้างให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าหาความรู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เลือกรูปแบบประเมินผลการเรียน หลากหลายและเหมาะสมรวบรวมผลสรุปผล ประเมินการเรียนการสอน พฤติกรรมของผู้เรียน นำผล การประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น²⁷

หลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารระบบคุณภาพ

1. ระบบ ISO 9002

ISO การประกันคุณภาพทางการศึกษา โรงเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพของ นักเรียน ให้เป็นผู้ประพฤติดีและมีความรู้ ซึ่งจะดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อสนองต่อความต้องการ ของผู้ปกครองและชุมชน ด้วยจิตสำนึกที่มีความรับผิดชอบ ของครูอาจารย์การประกัน คุณภาพทางการศึกษา เป็นกระบวนการยกระดับสถานศึกษาให้มีมาตรฐาน เพื่อสร้างความพึงพอใจ ให้กับผู้ปกครองและสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน นักเรียนที่จบ การศึกษามีคุณสมบัติตามความคาดหวัง ของหลักสูตรและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นที่ ยอมรับของสังคม โรงเรียนมีกระบวนการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และกระบวนการเรียนการสอน ในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งการประกันคุณภาพทางการศึกษานี้ นอกจากจะสนอง นโยบายด้าน การศึกษาของรัฐบาล ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย (2540) ข้อ 6 ที่ว่า "เร่งพัฒนา คุณภาพการศึกษา ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่าง มีความสุข มีพัฒนาการรอบด้านและมีคุณธรรม มี ความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง จัดให้มีมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และระบบ ประเมินประกันคุณภาพทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีมาตรฐานเป็นเลิศ" แล้ว ยังเป็น การพัฒนาศักยภาพ ของเยาวชนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และในอนาคต นั่นก็คือโรงเรียน

²⁷ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตาม กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553, 31-40.

จะต้องผลิตผู้จบการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และคุณสมบัติต่างๆ ได้ครบถ้วนตามหลักสูตรและความคาดหวังของสังคม ซึ่งคุณภาพของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ

การประกันคุณภาพทางการศึกษามาตรฐาน ISO 9000

ISO 9000 เป็นมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพ เพื่อรับรองระบบการจัดการคุณภาพของโรงงาน เป็นมาตรฐานที่รับรองคุณภาพ ของสินค้าโดยเน้นทุกขั้นตอนการผลิต มีใช้เฉพาะผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย เป็นมาตรฐานที่ตลาดร่วมยุโรปประกาศใช้ เพื่อรับรองคุณภาพสินค้า ระหว่างประเทศในกลุ่มและสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ แนวทางการประกันคุณภาพตามระบบ ISO 9000 มุ่งเน้นการจัดการระบบ การบริการที่สามารถตรวจสอบได้ โดยผ่านระบบเอกสาร การดำเนินงานตามข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพ ดังนี้

1. การทบทวนสถานภาพปัจจุบัน
2. การจัดทำแผนการดำเนินงานและระบบเอกสาร
3. การจัดทำเอกสารระบบการบริหารคุณภาพ
4. การควบคุมคุณภาพ
5. การตรวจสอบประเมินคุณภาพ

แนวปฏิบัติของโรงเรียนในการดำเนินการประกันคุณภาพทางการศึกษา

1. ขั้นวางแผน โรงเรียนจะต้องเตรียมการทั้งในด้านบุคลากรและงบประมาณให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ ในด้านบุคลากรโรงเรียนจะต้องให้ความรู้แก่บุคลากร เพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงาน เมื่อเข้าสู่ ISO 9002 เช่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ISO 9002 การจัดทำนโยบายคุณภาพ การจัดทำระบบเอกสาร และการตรวจสอบระบบคุณภาพภายใน เป็นต้น นอกจากนี้ โรงเรียนต้องแต่งตั้งบุคลากรให้รับผิดชอบงานด้านต่างๆ เช่น ผู้ประสานงานคุณภาพ มีหน้าที่จัดระบบบริหารงานคุณภาพ จัดและดำเนินการตรวจสอบ การควบคุมเอกสารในระบบรายงานการดำเนินงานต่อผู้บริหาร ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก คณะผู้บริหารโครงการมีหน้าที่อนุมัติโครงการต่างๆ ของงานในระบบ ISO 9002 ของโรงเรียน กำหนดนโยบายคุณภาพ ให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติงาน คู่มือคุณภาพตลอดจนติดตามผลการปฏิบัติงาน คณะทำงานมีหน้าที่ในการวางระบบคุณภาพการจัดทำเอกสารระบบคุณภาพ และแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน ผู้ติดตามระบบภายใน มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงาน บันทึกตรวจสอบเพื่อประกันว่า การบริหารงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพเพียงใด รายงานเสนอผลการตรวจและประเมินคุณภาพภายใน

2. ขั้นจัดทำระบบเอกสารคุณภาพ การจัดทำเอกสารในระบบคุณภาพ มีแนวทางในการดำเนินการ 4 ระดับ คือ 1) คู่มือคุณภาพ เป็นเอกสารแม่บทของระบบคุณภาพที่ใช้สำหรับกำหนด

แนวปฏิบัติตามข้อกำหนดของระบบคุณภาพ 2) คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นเอกสารที่กำหนดความรับผิดชอบของการทำกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มบุคลากรในระบบคุณภาพ โดยระบุว่าการทำงานกิจกรรมนั้นๆ มีการปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างไร โดยเขียนตามที่ทำ และ ทำตามที่เขียน ใคร/ทำอะไร/ที่ไหน/เมื่อไร/ทำไมและเกี่ยวข้องกับอะไร 3) วิธีการปฏิบัติงาน เป็นการเขียนอธิบายรายละเอียดของวิธีการทำงานของบุคคล เป็นวิธีทำงานเฉพาะอย่างหรือเฉพาะตำแหน่ง 4) เอกสารสนับสนุนหรือเอกสารประกอบอื่นๆ เป็นเอกสารที่ใช้ในการทำงานนั้น เพื่อให้งานนั้นๆ มีความสมบูรณ์และเป็นไปตามข้อกำหนดของระบบคุณภาพ รวมทั้งเป็นเอกสารที่แสดงการบันทึกข้อมูลคุณภาพ เพื่อให้ทราบผลการทำงาน เช่น บันทึก แบบฟอร์มมาตรฐานต่างๆ คู่มือการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์เอกสารอ้างอิง ฯลฯ

3. ขั้นตอนปฏิบัติงานตามเอกสารระบบคุณภาพ เป็นขั้นตอนที่นำเอาสิ่งที่เขียนทั้งหมดไปปฏิบัติจริง ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ คือ เขียนไว้อย่างไร ให้ทำตามที่เขียน แต่ก่อนที่จะนำเอกสารมาใช้ ควรได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารก่อน

4. ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายใน เป็นการตรวจประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน โดยให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ตรวจประเมินตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ด้วยการสลับหน่วยงานกันตรวจคณะผู้ตรวจต้องรายงานผลการตรวจเสนอฝ่ายบริหารเพื่อทราบ และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้เป็นไปตามข้อกำหนดของระบบคุณภาพ

5. ขั้นตอนการขอรับรองระบบบริหารคุณภาพ เมื่อโรงเรียนได้ปฏิบัติตามครบตามข้อกำหนด 20 ข้อของระบบ ISO 9002 และผ่านการประเมินเบื้องต้นแล้ว เพื่อให้ได้ใบรับรอง โรงเรียนจะต้องดำเนินการขอใบรับรองจาก สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (สมอ.)

การประกันคุณภาพจะบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้นั้นอยู่ที่บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนต้องร่วมแรงร่วมใจกัน ผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่นที่จะจัดทำระบบคุณภาพ และนำไปใช้ในโรงเรียน ให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องมีจิตสำนึกที่จะพัฒนางานในหน้าที่ เมื่อหน่วยงานใดมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยความสามัคคี ในวงการศึกษของเราจะมีนักเรียนที่มีคุณสมบัติตามความคาดหวังของหลักสูตร และมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่ทั่วโลกยอมรับ²⁸

²⁸ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศบดินทรเดชา, "นโยบายคุณภาพ Iso," เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://nawaminbodinz.tripod.com/index6.htm>.

2. ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม Total Quality Management (TQM)

ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) เป็นระบบที่ปรับปรุงการวางแผน การจัดองค์กร และการทำความเข้าใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละบุคคลในแต่ละระดับเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อที่จะสามารถแข่งขันได้ ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) เป็นระบบที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกองค์กร ประสิทธิภาพของการจัดองค์กรในระบบนี้ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของทุกคนในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย

แกนสำคัญของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค ส่วนสำคัญของกระบวนการอยู่ที่การจัดการที่จำเป็นสำหรับระบบ เครื่องมือ และทีมงาน ระบบนี้ได้เตรียมขอข่วยความก้าวหน้าของงานไว้เพื่อความพร้อมสำหรับการตรวจสอบ

ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) จึงเป็นเรื่องที่คุ้นเคยกันดีในวงการอุตสาหกรรมรถยนต์และเครื่องใช้ไฟฟ้าดังนั้นจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมทั้งสองประเภทนี้มีผลผลิตที่มีคุณภาพมากกว่าที่เคยผลิตเมื่อ 10-20ปีแล้วมา

ในวงการฝึกอบรมและการจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมา ไม่มีความกดดันให้ต้องแข่งขันเหมือนในวงการอุตสาหกรรม แต่ปัจจุบันมีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีสื่อที่ทันสมัยเข้าช่วย ลูกค้ำหรือผู้เรียน มีความจำเป็นต้องกลับไปเรียนหรือฝึกหัดในสถาบันการศึกษาน้อยลงทุนสถาบันการศึกษาที่จัดการฝึกอบรมหรือจัดการศึกษา จึงตระหนักว่าต้องพบการแข่งขัน ทั้งทางด้านคุณภาพและราคา สถานการณ์เช่นนี้ต้องใช้บริหารการจัดการคุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM)

จุดมุ่งหมายของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม TQM

ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) มีสมมุติฐานว่า การจัดการฝึกอบรมและการจัดการศึกษาจะคงอยู่ได้ถ้าพิสูจน์ให้เห็นว่ามีทั้งคุณภาพและราคา ความคิดนี้มีไข่ความคิดใหม่ในวงการอุตสาหกรรม แต่เพิ่งมีการนำมาใช้การฝึกอบรมและการจัดการศึกษา เราคงจะเคยได้ยินว่า ครูบางคนขอทรัพยากรสนับสนุนเพื่อจะให้เกิดคุณภาพ แต่ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) จะเป็นการพิสูจน์คุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดที่จะสามารถแข่งขันได้องค์กรจะเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องที่ไม่มีคุณภาพน้อยลงด้วยการทำสิ่งที่ถูกต้องตั้งแต่

เริ่มแรกกล่าวโดยสรุปจุดมุ่งหมายของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) มีดังนี้

1. มุ่งที่ความต้องการของตลาด
2. ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพสูงสุดในทุกส่วนมิใช่เฉพาะผลผลิตหรือบริการเท่านั้น
3. ใช้กลวิธีที่ง่ายแต่ให้เกิดคุณภาพ
4. ทบทวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อขจัดความสูญเปล่า
5. พัฒนาวิธีการวัดผลการปฏิบัติงาน

6. เข้าใจเรื่องการแข่งขัน และพัฒนากลยุทธ์การแข่งขัน
7. มีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
8. มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

หลักการของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM)

1. การออกแบบ(Design) เริ่มต้นด้วยการออกแบบสินค้าหรือผลผลิตอย่างถูกต้องโดยคิดถึงความต้องการที่แท้จริงของตลาด
2. การป้องกัน(Prevention)ใช้วิธีการลดต้นทุนด้วยการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่ถูกต้องและต้องกลับมาทำใหม่ดังตัวอย่างเช่น การที่ผู้เรียนต้องเรียนซ้ำเพราะขาดประสบการณ์ในการทแบบฝึกหัด การวางแผนการสอนไม่ดี สื่อการสอนไม่เหมาะสม เป็นต้นเหตุผิดพลาดเช่นนี้ คณะทำงานต้องมาทบทวนและวางแผนใหม่
3. มีการแนะนำอย่างต่อเนื่อง(Continuous monitoring)โดยผู้ที่รับผิดชอบและรู้เทคนิควิธีที่จะทำงานให้ได้ผลดี

วิธีการของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม TQM

1. กลุ่มคุณภาพ (Quality Circles) การประยุกต์ใช้ระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม TQM ต้องอาศัยการทำงานเป็นกลุ่ม หากเป็นกลุ่มทำงานมีมากกว่า 10 คนก็อาจจะแบ่งเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่แต่ละกลุ่มต้องสำรวจคุณภาพการทำงานในส่วนของตน ระบุส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขปัญหามีคุณภาพ กลุ่มงานต้องได้รับการฝึก หัดให้รู้วิธีแก้ไขปัญหาต่างๆ อาทิเช่น วิชา X มีนักศึกษา ถอนชื่อออกจำนวนมากจะแก้ไขอย่างไร วิชา Y นักศึกษาสอบผ่านได้คะแนนที่ต่ำจะแก้ไขอย่างไร วิชา A มีราคาทุนสูงกว่าวิชา B จะลดราคาทุนได้อย่างไร จะทำให้วิชาที่สอนน่าสนใจได้อย่างไร จะทำอย่างไรจึงจะมั่นใจได้ว่า เมื่อนั้นศึกษาเรียนแล้วจะจบงานทำได้ง่าย
2. การวัดคุณภาพ (Measuring Quality) TQM เน้นให้คณะทำงานกำหนดพิสัยของ การวัดคุณภาพเมื่อกำหนดแล้วจะต้องตรวจสอบเป็นระยะๆหลักของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม TQM ก็คือจะต้องมีข้อมูลย้อน กลับบ่อยๆเพื่อให้ทำงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นดังนั้นในการฝึกอบรมและจัดการศึกษาระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม TQM จะวัดคุณภาพที่กระบวนการสอนมากกว่าที่จะไปวัดผลเมื่อนักศึกษาเรียนจบหลักสูตรแล้ว
3. การแก้ปัญหา (Problem Solving) TQM เน้นเรื่องการแก้ปัญหาในวงจรคุณภาพ แก้ปัญหาจากสิ่งที่ใกล้ตัวที่สุด เพื่อหาวิธีที่แก้ปัญหาที่ดีที่สุด การฝึกให้รู้จักแก้ปัญหาเป็นเรื่องที่สำคัญของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม TQM ในการฝึกอบรมและการจัดการศึกษาหากครูและนักเรียนพบปัญหา ครูต้องวางแผนการสอนใหม่เพื่อมิให้เกิดปัญหาอีก
4. การกิจของกลุ่ม (Task Groups) คือการแก้ปัญหาในการทำงานต้องจำกัดขอบเขตของปัญหาบางปัญหาอาจเป็นปัญหาที่คาบเกี่ยวกันหลายๆด้านเช่น ความร่วมมือระหว่างความต้องการ

ของตลาดกับการสอน การกำหนดวิธีการให้คะแนนเพื่อประเมินผลของผู้เรียน และการจัดสรรงบประมาณ

5. แสวงหาคำแนะนำ (Suggestions) ทุกคนต้องการจะได้ความคิดเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพ แต่มักจะไม่ทราบว่าจะได้ความคิดมาจากใครดังนั้นระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม TQM จะจัดหากล่องใส่ความคิดเห็นมาติดตั้งไว้ บางหน่วยงานได้คำแนะนำที่นำไปใช้ได้ถึง 40 อย่าง ภายใน 1 ปีแต่คำแนะนำ ต่างๆจะไม่เกิดผลหากเราไม่ทำตามคำแนะนำ

หลักของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม TQM ที่นำมาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา

รัตนา ประเสริฐสม ได้เสนอหลักการของระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม TQM ที่นำมาใช้ในการศึกษา ไว้หลายประการด้วยกันดังนี้ เน้นความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เน้นผลผลิต ได้แก่ คุณภาพของบัณฑิตและผลงานตามพันธกิจ เน้นกลยุทธ์ มีการกำหนดมาตรการในการทำงานเน้น กระบวนการ เน้นแหล่งคุณภาพ เน้นการทำงานเป็นทีม เน้นบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการ เน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการเปรียบเทียบสมรรถนะ ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยการบริหารการจัดการทั่วไป (TQM) จะต้องเป็นไปตามหลักการของการประกันคุณภาพดังนี้

1. มีความโปร่งใส (Transparency) ทุกคน ต้องการกำหนดภาระงาน
2. ตรวจสอบได้ (Accountability)
3. สร้างวัฒนธรรมคุณภาพ (Quality Culture) เริ่มจากง่าย ๆ ที่คนยอมรับและเพิ่มไปเรื่อยๆและทำให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต
4. เป็นคุณภาพของตนเอง (Preventive Quality) จัดระบบเพื่อไม่ให้มีปัญหาเกิดขึ้น
5. เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) เรียนรู้เพื่อพัฒนา
6. ทำสิ่งที่มีอยู่ให้ดีที่สุด (Do the Best the Less)
7. มีการปรับปรุงและพัฒนา(Improvement and Development)ทำให้คุณภาพสูงขึ้นตามลำดับ
8. เป็นข้อมูลเข้าสู่สังคมได้(Public Information)

โดยสรุปในวงการจัดการศึกษาจะมีการพัฒนามาตามลำดับตามลักษณะวิชาชีพจนเมื่อเทคโนโลยี ก้าวหน้าขึ้น มีการแข่งขันกันสูง สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง จึงมีการนำเอาแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพมาใช้ในการศึกษา แต่ด้วยเหตุผลที่สถาบันทางการศึกษาเป็นองค์กรที่มีความรู้เกี่ยวข้องด้วยหลายฝ่ายมีระบบการทำงานที่ต้องประสานกันเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกัน จึงมีความเหมาะสมที่จะนำวิธีการบริหารจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM)

มาใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพทางการศึกษา เพื่อให้สามารถควบคุม ตรวจสอบได้และมีผลให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสูงขึ้นตามลำดับ²⁹

การประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษามืออาชีพประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร คุณภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู และบุคลากร และด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา เน้นที่การบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา รวมทั้งระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นตัวสะท้อนคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี มีหลักสูตรสถานศึกษาจะมีการกำหนด จุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาสาระที่เรียน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งจะสะท้อนว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เจตคติและพฤติกรรมตามมาตรฐาน การศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ หลักสูตรที่ดีควรคำนึงถึงบริบทของผู้เรียน ท้องถิ่น และชุมชน มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ หรือจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับ ความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน ตามขีดความสามารถทำให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์และสมดุลทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ครูและบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษา เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การพัฒนาครูและบุคลากร เน้นไปที่ความเชี่ยวชาญ ทางวิชาชีพซึ่งต้องมีการพัฒนาที่ตรงตามความต้องการจำเป็น อย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการ สภาพแวดล้อมและ การบริการที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคง สะอาด มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนด้วย มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมุ่งเน้น คุณภาพมาตรฐานขั้นต่ำ ในระดับ “ปานกลาง” ที่เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา

²⁹ รัตนา ประเสริฐสม, "การบริหารจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Tqm)," เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จาก dusithost.dusit.ac.th/~education/book/nawasam1/04.pdf.

กำหนดและระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกัน ในเรื่อง การดำเนินการพัฒนาวิชาการ การพัฒนาครูและบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม รวมทั้งการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มี ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

- 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

2.1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัดรวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และ ทุกกลุ่มเป้าหมาย สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุก

กลุ่มเป้าหมาย หมายรวมถึงการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้สถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดระบบการจัดการ การพัฒนาและการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

การให้ระดับคุณภาพ ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	- เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ปานกลาง	- เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นไปได้ในการปฏิบัติ - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ดีเลิศ	- มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย - ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และ ทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง - พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครู และสถานศึกษา

การให้ระดับคุณภาพ ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	- จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และ มีความปลอดภัย - จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา
ยอดเยี่ยม	- มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบาย รัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้ - ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้
	- พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน - จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย - จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ข้อมูลพื้นฐาน ของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

สภาพปัจจุบัน

ที่ตั้ง โรงเรียนอนุบาลนครปฐม 99 ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ไปรษณีย์ 73000

วิสัยทัศน์

“มุ่งพัฒนาอัจฉริยภาพทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สู่ระดับสากล ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยพัฒนาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเทคโนโลยีมาใช้ร่วมกับการปฏิรูปการเรียนรู้ รองรับการกระจายอำนาจทางการศึกษาด้วยการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน”

คำขวัญโรงเรียน

“วิชาการเด่น เน้นคุณธรรม กิจกรรมดี เทคโนโลยีทันสมัย พละนามัยสมบูรณ์”

ปรัชญาการจัดการศึกษา

“โรงเรียนอนุบาลนครปฐม จัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยึดหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยสอนให้นักเรียนมีความรู้จริง มีความประพฤติดี และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามคำขวัญของโรงเรียนที่ว่า “วิชาการเด่น เน้นคุณธรรม กิจกรรมดี เทคโนโลยีทันสมัย พละนามัยสมบูรณ์”

พันธกิจ

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
2. ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์แก่ผู้เรียนโดยยึดแนวปรัชญาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้
3. พัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. พัฒนาแหล่งเรียนรู้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

เป้าประสงค์

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นร้อยละ 3 ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ รวมทั้งประสบผลสำเร็จในการแข่งขันด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับสากล
2. นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ และสามารถนำปรัชญาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิต
3. คณะครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมีอาชีพ

4. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตร และส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างกว้างขวางและทั่วถึง
4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ
5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา หลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

จุดเน้นการจัดการศึกษา

1. อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย
2. อ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวม

1. อาคารเรียน จำนวน 5 อาคาร ห้องเรียน จำนวน 78 ห้องเรียน
2. นักเรียนมีทั้งสิ้น 2,960 คน ดังรายละเอียดดังนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561)
 - 1.)ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 75 คน
 - 2.)ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 335 คน

- 3.)ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 405 คน
 - 4.)ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 344 คน
 - 5.)ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 365 คน
 - 6.)ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 324 คน
 - 7.)ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 362 คน
 - 8.)ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 370 คน
 - 9.)ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 380 คน
3. บุคลากรทางการศึกษามีทั้งสิ้น 131 คน ประกอบด้วย
- 1.) ผู้อำนวยการ 1 คน
 - 2.) รองผู้อำนวยการ 2 คน
 - 3.) ครู 115 คน
 - 4.) คณะกรรมการสถานศึกษา 13 คน(ไม่รวมบุคลากรครูและผู้บริหาร)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

วันเพ็ญ พรหมการ ได้ทำการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพปัจจุบันในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามรายมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด พบว่ามาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือมาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา ถัดมามาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน และอันดับสุดท้ายมาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันตามกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA พบว่าโดยภาพรวมและแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด พบว่า ขั้นตอนการวางแผน (Plan) รองลงมาคือขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Do) ถัดมาเป็นขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) และอันดับสุดท้ายคือขั้นตอนการปรับปรุง (Action) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน พบว่าโดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามรายมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด พบว่ามาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือมาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ถัดมามาตรฐาน

ที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา และอันดับสุดท้ายมาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาปัญหาตามกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA พบว่าโดยภาพรวมและแต่ละขั้นตอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด พบว่าขั้นตอนการปรับปรุง (Action) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ถัดมาขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Do) และอันดับสุดท้ายคือขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3.แนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้ข้อสรุปโดยภาพรวม ดังนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในที่ชัดเจน โดยเข้ามาบริหารจัดการและมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน คอยกำกับติดตาม ดูแลช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดถึงพัฒนาอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่เพียงพอ เพื่อนำไปวิเคราะห์วางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ จนกลายเป็นวัฒนธรรม องค์การสุดท้ายผู้บริหารควรให้ความสำคัญกระบวนการบริหารคุณภาพในขั้นตอนการปรับปรุง (Action) ให้มากขึ้น ส่วนแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA โดยภาพรวม ได้ข้อสรุปว่าผู้บริหารควรมีการจัดระบบองค์การตามโครงสร้างการบริหารงานที่ดี มีระบบการบริหารจัดการเป็นไปตามกระบวนการคุณภาพ PDCA และมีการทำงานเป็นทีม จะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในกิจกรรมต่างๆ ตามภารกิจของสถานศึกษา ควรเริ่มต้นด้วยการวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติตามการ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการลงมือแก้ไขปรับปรุงหรือสร้างมาตรการในการทำงาน (Act) ผลการปฏิบัติงานจึงจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้³⁰

สมชัย จรรย์ไพบูลย์ ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่าสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านบริบทอยู่ในระดับมากยกเว้นการมีส่วนร่วมและการรับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ระดับปานกลาง ด้านปัจจัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางยกเว้น การนิเทศ ติดตามจากหน่วยงานต้องสังกัดอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากยกเว้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลกระทบอยู่ในระดับมากยกเว้นการเข้ามาศึกษาดูงานหรือการเป็นที่ยอมรับ

³⁰ วันเพ็ญ พรหมการ, "การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2555).

ของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับระดับปานกลาง องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 5) การประเมินของรูปแบบ³¹

ละมุล รอดขวัญ ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ตอนบน และได้นำเสนอไว้ว่าสถานศึกษากำหนด มาตรฐานและตัวชี้วัด จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา และไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการและกิจกรรมไม่ชัดเจน ครู และบุคลากรทางการศึกษาไม่เห็นความสำคัญข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบข้อมูล การนำข้อมูล ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ต่อเนื่องและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยังไม่ครอบคลุมคุณภาพ เครื่องมือการประเมินคุณภาพไม่ชัดเจน ขาดการระดมความคิด การหา แนวทางพัฒนาและการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพ³²

คมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายใน ของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนและด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มี ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้าน มาตรการส่งเสริมมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม ส่วนผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี มากถึงดีเยี่ยม 2) ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผล ทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา และวิชาศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 แต่ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ และผลการประเมิน คุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 ส่วน ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวก ต่อ

³¹ สมชัย จรรยาไพบูลย์, "รูปแบบการพัฒนากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต29" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2555), 158-60.

³² ละมุล รอดขวัญ, "การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคใต้ตอนบน" (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555), 183.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกรายวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) ปัจจัยการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาซึ่งเป็นมิติหนึ่งของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษามีผลทางบวกต่อผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน และด้านมาตรการส่งเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05³³

สิริพร เรืองสุรัตน์ พัฒน์พล แก้วยม และ พัชรนันท์ วงศ์สิงห์ ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละด้านก็พบว่าบุคลากรมีความเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน³⁴

พนิดา วัชรระรังสี ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรระดับอุดมศึกษาเขตนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า บุคลากร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตนนทบุรี ที่มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรระดับอุดมศึกษา เขตนนทบุรี โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็น เพศชาย มากกว่าเพศหญิง และเพศชายมีการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรระดับอุดมศึกษา มากกว่าเพศหญิง และบุคลากรที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีค่าเฉลี่ยการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด ส่วนบุคลากรระดับอุดมศึกษาที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอกมีการรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด และสถานที่ทำงานต่างกัน มีการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน โดยพบว่าตำแหน่งงานที่ต่างกัน ส่งผลให้บุคลากรมีความเห็นของการรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งบุคลากรระดับอุดมศึกษา เขตนนทบุรี มีการรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีอายุนานน้อยกว่า 1 ปีมีการรับรู้และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ และเมื่อเปรียบเทียบการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรระดับอุดมศึกษา เขตนนทบุรี จำแนกตามอายุงาน พบว่า การรับรู้และการมี

³³ คมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล, "การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2556), 105-13.,

³⁴ สิริพร เรืองสุรัตน์ พัฒน์พล แก้วยม และ พัชรนันท์ วงศ์สิงห์, "การประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ," งานวิจัยสำนักคุณภาพการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (2556): บทคัดย่อ.

ส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา เท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05³⁵

ชาติชาย ทนะขว้าง, อินทร์ จันทร์เจริญ และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต37 ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า สถานศึกษาควรมีการประชุมระดมสมองวางแผน และจัดทำแผนการดำเนินงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ชัดเจน ด้านการตรวจสอบข้อมูล ควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาของสถานศึกษา แล้วหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงหรือแนวทางพัฒนาต่อไป ด้านการประมวลผลข้อมูล ควรจัดอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้และทักษะแก่บุคลากรในเรื่องการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ควรจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ในการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลให้เพียงพอกับความต้องการ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ควรส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาของสถานศึกษา แล้วหาวิธีการแก้ไข³⁶

งานวิจัยต่างประเทศ

นิโกลี (Nicolli) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารในทัศนะของครูใหญ่ พบว่า 1) ครูใหญ่ส่วนมากเชื่อในพฤติกรรมทางการบริหาร อย่างมีนัยสำคัญว่าผู้บริหารประสานงาน กับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจและสามารถเป็นผู้นำได้ ผู้บริหารช่วยเหลือโรงเรียนและสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยนำเทคนิคใหม่ๆมาใช้ในการสอนได้ดี 2) การที่ผู้บริหารดูแลเยี่ยมเยียนบุคลากรในโรงเรียนต่างๆเป็นการช่วยเหลือในการเรียนการสอนดีขึ้นและเป็นการทำให้เกิดการเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับครูดีขึ้น³⁷

³⁵ นางสาวพนิดา วัชรรังสี, "การรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรระดับอุดมศึกษาเขตนนทบุรี" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 2556), บทคัดย่อ.

³⁶ อินทร์ จันทร์เจริญ และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ ชาติชาย ทนะขว้าง, "การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต37" (หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย, 2558), บทคัดย่อ.

³⁷ Nicolai Dante, "The Administrative Behavior of the Superintendent of School as Perceived by High School Principals," **Dissertation Abstracts International**. 33,7 (January 1971).

แฮร์ริส ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหน้าที่ของผู้บริหารบุคคลในระบบโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า หน้าที่ความรับผิดชอบของโรงเรียนประถมศึกษาด้านการบริหารบุคคล ควรประกอบด้วย กระบวนการที่สำคัญคือ การวางแผนกำลังคน การสรรหา การคัดเลือก การนำเข้าสู่หน่วยงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนา การให้ค่าตอบแทนหรือสิ่งจูงใจ การไกล่เกลี่ยปัญหาด้านบุคคล ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคล³⁸

ลี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการทรัพยากรมนุษย์และการจัดการให้ได้ผลผลิตสูงสุดกรณีศึกษาเปรียบเทียบความพยายาม ปรับวิธีการควบคุมภายใน ระหว่างการบริหารงานบุคคลของรัฐ ในสหรัฐอเมริกา และการบริหารจัดการกระทรวงของรัฐบาลเกาหลี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ให้ได้ผลผลิตสูงสุด มีอิทธิพลต่อลูกจ้างด้านนโยบายเมื่อระบบนั้นถูกนำมาใช้อย่างยุติธรรม สำหรับรัฐบาลที่สร้างค่านิยมในการดำเนินงานตามระบบการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ให้ได้ผลผลิตสูงสุดจากการบริหารงานเน้นความเท่าเทียมกัน ความเป็นผู้นำ ความเป็นกลางด้านการเมือง ประสิทธิภาพสูงสุด จะเกิดกลุ่มหรือบุคคลจากการมีส่วนร่วมในความเป็นเจ้าของ และอำนาจในการตัดสินใจ สำหรับการบริหารจัดการของรัฐบาลเกาหลีให้ได้ผลผลิตสูงสุด ขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารงานบุคคล ผลกระทบของระบบต่อการสร้างค่านิยมใหม่ และการปรับระบบกลไกของรัฐบาล³⁹

ซิลแมน ได้ศึกษากิจกรรมการประกันคุณภาพภายในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาใน North Cyprus การศึกษานี้ได้มุ่งเป้าไปที่การตรวจสอบกระบวนการประกันคุณภาพภายในในปัจจุบัน พบว่ามีความพยายามอย่างจริงจังในเรื่องของการประกันคุณภาพ แต่ก็ยังมีปัญหาบางอย่างในเรื่องของกระบวนการวางแผนและการดำเนินการ เช่น กิจกรรมการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จำกัด การขาดการมีส่วนร่วม โครงสร้างพื้นฐานที่จำกัดและการสนับสนุนงบประมาณสถานการณ์ทางการเมืองที่ขัดขวางกระบวนการการประกันคุณภาพ และการศึกษาวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอน

³⁸ Ben M. Harris, **Personnel Administration in Education** (Boston: Allyn and Bacon, 1979).

³⁹ Lee Sun Woo, "Human Resource Management : A Case Study, Comparing the International 'Reinvention' Effort of the United State Office of Personnel Management and the Korean Ministry of Government Administration.," *Dissertation Abstracts International*. 33,7 (January 1996): 66-A.

กระบวนการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ไม่ได้รับการพิจารณาให้เพียงพอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุง⁴⁰

จีน เคลาด์ ได้ศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับ "คุณภาพ" ในโรงเรียน มอริเชียสโดยใช้กรอบของบัลดริจในการดำเนินการ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ครู นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการนำองค์กรของผู้บริหารโรงเรียน มอริเชียสมิ อธิพิลและมีบทบาทสำคัญต่อผลลัพธ์ของโรงเรียนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมโดยผ่าน กระบวนการทำงานภายในโรงเรียน⁴¹

สรุป

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการจะเห็นได้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ซึ่งการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการนั้น จะดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เมื่อสถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ครบทุกปัจจัย ย่อมเกิดผลดีต่อองค์กรและนักเรียนอย่างสูงสุด

⁴⁰ Silman Fatos, "A Study on Quality Assurance Activities in Higher Education in North Cyprus" (Cyprus International University 2012), 31-38.

⁴¹ Jean Claude Ah-Textk, "Principals' Perceptions of "Quality" in Mauritian Schools Using the Baldrige Framework," **Journal of Educational Administration** 51, 5 (2013): 680-704.

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้โรงเรียนอนุบาลนครปฐม เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเพื่อให้การวิจัยเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ข้างต้น จึงได้ลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการ จัดเตรียมโครงการ จัดเตรียมโครงการวิจัยเป็นการจัดเตรียมโครงการอย่างเป็นระบบโดยศึกษาปัญหา ศึกษาวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรียบเรียงผลงานขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและขออนุมัติโครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

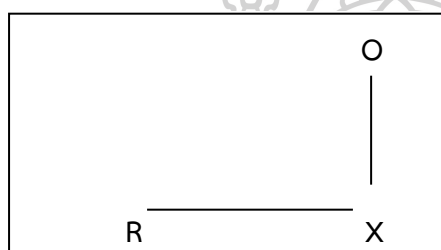
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว การศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one short, non-experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

- R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย
- X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
- O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 131 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน หัวหน้าฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน บุคลากรครู จำนวน 106 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม รวมทั้งสิ้นจำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน บุคลากรครูในแต่ละสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ตามแนวทางการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย

2.1 **มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน** หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัดรวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.2 **มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา** หมายถึง สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

2.3 **ดำเนินงานพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และ ทุกกลุ่มเป้าหมาย** หมายถึง สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุม

ทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึงการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ หมายถึง สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษาจัดระบบการจัดการ การพัฒนาและการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionaire) จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionaire) จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ระดับการศึกษาสถานภาพ และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันในโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการโดยออกแบบเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิคเคิร์ท⁴² ซึ่งสามารถจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ โดยมีความหมายและค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

⁴² Rensis Likert, *New Patterns of Management* (Tokyo McGraw – Hill book company, 1961), 73-74.

- ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน
- ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน
- ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน
- ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ ของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เป็นคำถามปลายเปิด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างโดยมีขั้นตอนดังนี้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งศึกษาแนวคิดและพัฒนา จากแนวทางการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ของสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน
2. เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(content validity)และแก้ไขพัฒนา
3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ กับ โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุทิศ) จำนวน 30 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์ความเที่ยง มีค่าความเที่ยง โดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (α : coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Crobach) โดยมีค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ 0.970
4. จัดทำแบบเครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ออกไปขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่ล้อม(พุลประชาอุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อขอทดลองเครื่องมือ
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ออกไปขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย ติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %)
2. การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) โดยนำผลการวิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิตเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์⁴³ ดังนี้

⁴³ John W. Best, **Research in Education** (Englewood Cliffs Prentice – Hall, Inc, 1970), 190.

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้าน
กระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม
อยู่ในระดับมากที่สุด

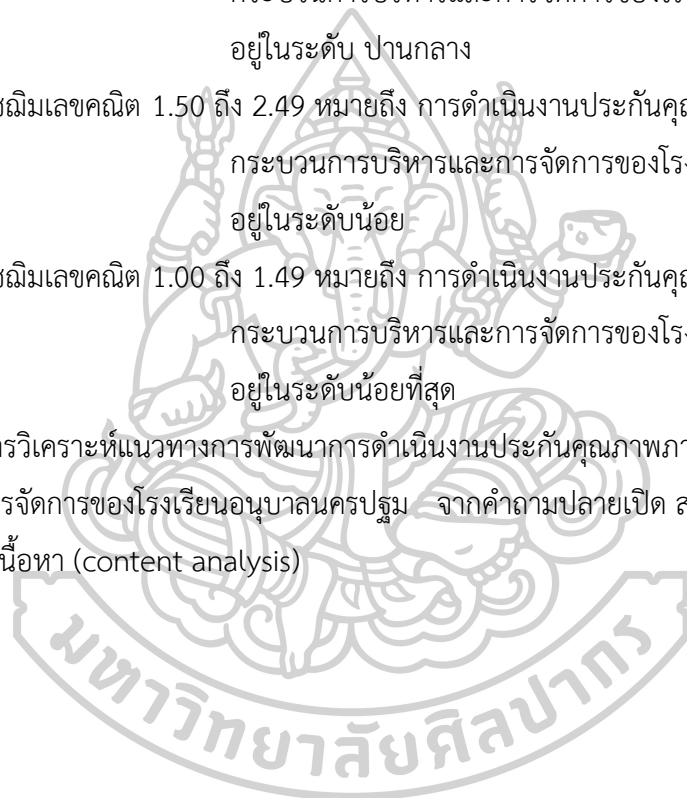
ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้าน
กระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม
อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้าน
กระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้าน
กระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม
อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้าน
กระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการ
บริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม จากคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ
การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ

- 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม และ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 131 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน หัวหน้าฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน บุคลากรครู จำนวน 106 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม รวมทั้งสิ้น จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน บุคลากรครูในแต่ละสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionaire) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดตัวเลือกไว้ให้ (forced choice) ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาระดับการศึกษาสถานภาพ และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันในโรงเรียน ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการโดยออกแบบเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิคเคิร์ท ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เป็นคำถามปลายเปิด โดยนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัย เรื่อง “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้าน กระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม และ 2) แนวทางการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาล นครปฐม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ จำนวน 8 คน บุคลากรครูในแต่ละสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และกรรมการ สถานศึกษา จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 22 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทุกฉบับ คิด เป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและ การจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของบุคลากรของ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ จำนวน 8 คน บุคลากรครูในแต่ละสาระการเรียนรู้จำนวน 8 คน และกรรมการ สถานศึกษา จำนวน 3 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 22 คน แยกพิจารณาตาม เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ โดยความถี่ (frequency : f) และ ร้อยละ (percentage : %) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	8	36.36
	หญิง	14	63.64
	รวม	22	100.00
2	อายุ (ถ้าเศษอายุของปีมากกว่า 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี)		
	ไม่เกิน 30 ปี	2	9.09
	31 – 40 ปี	5	22.73
	41 – 50 ปี	7	31.82
	51 ปีขึ้นไป	8	36.36
	รวม	22	100.00
3	ประสบการณ์การทำงาน		
	น้อยกว่า 5 ปี	2	9.09
	6 – 10 ปี	5	22.73
	11 – 20 ปี	7	31.82
	21 ปีขึ้นไป	8	36.36
	รวม	22	100.00
4	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	ปริญญาตรี	9	40.91
	ปริญญาโท	12	54.55
	ปริญญาเอก	1	4.54
	รวม	22	100.00
5	ตำแหน่งหน้าที่		
	ผู้อำนวยการโรงเรียน	1	4.54
	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	1	4.54
	หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา	1	4.54
	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	8	36.36
	ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	8	36.36
	กรรมการสถานศึกษา	3	13.66
	รวม	22	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 22 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และรองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมา อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 อายุ อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 และน้อยที่สุด คือ อายุไม่เกิน 30 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมา 11 – 20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 และ 6 – 10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 และน้อยที่สุด คือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ระดับการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมา ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 และน้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54 บุคลากรครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีจำนวนเท่ากันคือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 กรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.66 ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษามีจำนวนเท่ากันคือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและจัดการเรียนนุบาลนครปฐม

การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนนุบาลนครปฐม เพื่อตอบคำถามของการวิจัย ข้อที่ 1 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนนุบาลนครปฐมอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนนุบาลนครปฐม ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายด้านของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนนุบาลนครปฐม จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 22 คน แล้วนำมาเปรียบเทียบตามเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยภาพรวม

(n = 22)

ด้าน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการ บริหารและการจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.19	0.48	มาก
2	มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.28	0.53	มาก
3	ดำเนินงานพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตาม หลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.25	0.48	มาก
4	พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.12	0.63	มาก
5	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้	4.06	0.72	มาก
6	จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการและการจัดการเรียนรู้	4.15	0.52	มาก
รวม		4.18	0.49	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาแยกรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย พบว่า มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.53) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.48) มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.48) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.52) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.63) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมเท่ากับ 0.49 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

จากภาพรวมในตารางที่ 2 เพื่อความชัดเจนผู้วิจัยจึงขอเสนอภาพรวม โดยแยกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 3 – 7 ดังนี้ ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและสถิติ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม เพศ

ด้าน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	เพศชาย (n = 8)			เพศหญิง (n = 14)			รวม (n = 22)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
		1	4.36	.38	มาก	4.09	0.52	มาก	4.19	0.48
2	4.39	0.32	มาก	4.22	0.62	มาก	4.28	0.53	มาก	
3	4.36	0.48	มาก	4.19	0.48	มาก	4.25	0.48	มาก	
4	4.28	0.47	มาก	4.04	0.71	มาก	4.12	0.63	มาก	
5	4.40	0.49	มาก	3.86	0.77	มาก	4.06	0.72	มาก	
6	4.30	0.36	มาก	4.06	0.58	มาก	4.15	0.52	มาก	
รวม		4.35	0.36	มาก	4.08	0.54	มาก	4.18	0.49	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม เพศ โดยภาพรวม พบว่าความคิดเห็นของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม อายุ

(n = 22)

ด้าน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	ไม่เกิน 30 ปี (n = 2)			31-40ปี (n = 5)			41-50ปี (n = 7)			51ปีขึ้นไป (n = 8)			รวม (n = 22)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.45	0.77	มาก	3.92	0.47	มาก	3.99	.521	มาก	4.48	0.25	มาก	4.19	0.48	มาก
2	มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.50	0.70	มากที่สุด	4.18	0.62	มาก	4.06	0.69	มาก	4.49	0.17	มาก	4.28	0.53	มาก
3	ดำเนินงานพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.30	0.99	มาก	4.02	0.54	มาก	4.19	0.52	มาก	4.45	0.24	มาก	4.25	0.48	มาก
4	พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.50	0.70	มากที่สุด	3.96	0.53	มาก	3.89	0.84	มาก	4.34	0.44	มาก	4.12	0.35	มาก
5	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.39	0.86	มาก	4.07	0.61	มาก	3.71	0.85	มาก	4.26	0.64	มาก	4.06	0.72	มาก
6	จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.55	0.64	มากที่สุด	3.93	0.19	มาก	4.16	0.62	มาก	4.18	0.56	มาก	4.15	0.52	มาก
	รวม	4.45	0.78	มาก	4.01	0.46	มาก	4.00	0.62	มาก	4.37	0.26	มาก	4.18	0.49	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม อายุ โดยภาพรวม อายุ ไม่เกิน 30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี และ 51ปีขึ้นไป พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าช่วงอายุ ไม่เกิน 30 ปีมีความคิดเห็นแตกต่างจากช่วงอายุอื่น ๆ

ตารางที่ 5 ค่าสัมถมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

(n = 22)

ด้าน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้าน กระบวนการบริหารและการจัดการ	น้อยกว่า 5 ปี (n = 2)			6-10 ปี (n = 5)			11-20 ปี (n = 7)			21 ปีขึ้นไป (n = 8)			รวม (n = 22)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.45	0.77	มาก	3.92	0.47	มาก	4.04	0.55	มาก	4.43	0.28	มาก	4.19	0.48	มาก
2	มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.50	0.70	มากที่สุด	4.18	0.62	มาก	4.07	0.69	มาก	4.48	0.19	มาก	4.28	0.53	มาก
3	ดำเนินงานพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.30	0.99	มาก	4.02	0.54	มาก	4.31	0.49	มาก	4.34	0.35	มาก	4.25	0.48	มาก
4	พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.50	0.70	มากที่สุด	3.96	0.53	มาก	3.84	0.82	มาก	4.38	0.42	มาก	4.12	0.63	มาก
5	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.39	0.86	มาก	4.07	0.61	มาก	3.67	0.82	มาก	4.31	0.63	มาก	4.06	0.72	มาก
6	จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.55	0.64	มากที่สุด	3.93	0.19	มาก	4.21	0.63	มาก	4.14	0.55	มาก	4.15	0.52	มาก
	รวม	4.45	0.78	มาก	4.01	0.46	มาก	4.02	0.63	มาก	4.34	0.28	มาก	4.18	0.49	มาก

จากการตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี, 6-10 ปี, 11-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปีมีความคิดเห็นแตกต่างจากช่วงอายุอื่น ๆ

ตารางที่ 6 ค่าสัมถมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม ระดับการศึกษา

(n = 22)

ด้าน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	ปริญญาตรี (n = 9)			ปริญญาโท (n = 12)			ปริญญาเอก (n = 1)			รวม (n = 31)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.12	0.60	มาก	4.22	0.42	มาก	4.50	0.01	มากที่สุด	4.19	0.48	มาก
2	มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.11	0.66	มาก	4.41	0.42	มาก	4.30	0.01	มาก	4.28	0.53	มาก
3	ดำเนินการพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.06	0.53	มาก	4.38	0.41	มาก	4.60	0.01	มากที่สุด	4.25	0.48	มาก
4	พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญวิชาชีพ	3.94	0.63	มาก	4.27	0.60	มาก	4.00	0.01	มาก	4.12	0.63	มาก
5	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	3.81	0.82	มาก	4.24	0.64	มาก	4.00	0.01	มาก	4.06	0.72	มาก
6	จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	3.99	0.60	มาก	4.24	0.46	มาก	4.45	0.01	มาก	4.15	0.52	มาก
	รวม	4.01	0.58	มาก	4.29	0.42	มาก	4.31	0.01	มาก	4.18	0.49	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ระดับการศึกษา ปริญญาตรี, ปริญญาโท และปริญญาเอก มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปริญญาเอกมีความคิดเห็นแตกต่างจากปริญญาตรี และปริญญาโท

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่

ด้าน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	ผู้อำนวยการ (n = 1)			รองผู้อำนวยการ (n = 1)			หัวหน้างานประกันคุณภาพ (n = 1)			หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ (n = 8)			ครู (n = 8)			กรรมการสถานศึกษา (n = 3)			รวม (n = 22)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.50	0.01	มากที่สุด	4.20	0.01	มากที่สุด	5.00	0.01	มากที่สุด	4.24	0.42	มาก	4.39	0.53	มาก	4.40	0.36	มาก	4.19	0.48	มาก
2	มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.30	0.01	มาก	4.20	0.01	มากที่สุด	5.00	0.01	มากที่สุด	4.26	0.57	มาก	4.14	0.63	มากที่สุด	4.50	0.10	มากที่สุด	4.28	0.53	มาก
3	ดำเนินงานพัฒนาวิชาการเป็นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.60	0.01	มากที่สุด	4.20	0.01	มากที่สุด	5.00	0.01	มากที่สุด	4.16	0.29	มาก	4.11	0.64	มากที่สุด	4.53	0.35	มากที่สุด	4.25	0.48	มากที่สุด
4	พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.00	0.01	มาก	4.30	0.01	มากที่สุด	5.00	0.01	มากที่สุด	4.11	0.70	มากที่สุด	3.90	0.65	มากที่สุด	4.43	0.50	มากที่สุด	4.12	0.63	มากที่สุด
5	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	0.01	มากที่สุด	4.11	0.01	มากที่สุด	5.00	0.01	มากที่สุด	3.92	0.81	มากที่สุด	3.86	0.71	มากที่สุด	4.63	0.46	มากที่สุด	4.06	0.72	มากที่สุด
6	จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.45	0.01	มากที่สุด	4.45	0.01	มากที่สุด	5.00	0.01	มากที่สุด	4.01	0.63	มากที่สุด	4.13	0.49	มากที่สุด	4.21	0.36	มากที่สุด	4.15	0.52	มากที่สุด
	รวม	4.31	0.01	มากที่สุด	4.18	0.01	มากที่สุด	5.00	0.01	มากที่สุด	4.12	0.49	มากที่สุด	4.01	0.55	มากที่สุด	4.45	0.22	มากที่สุด	4.18	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่าความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นมีความแตกต่างกัน หัวหน้างานประกันคุณภาพ มีค่าในระดับมากที่สุด ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระ ครู และกรรมการสถานศึกษา มีค่าอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

เมื่อวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ
ของโรงเรียนอนุบาลนครปฐมรายด้าน ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 8 - 13

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านมีเป้าหมาย
วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

ข้อ	มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกาภิวัตน์	4.48	0.59	มาก
2	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน	4.32	0.71	มาก
3	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ	4.23	0.75	มาก
4	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม	4.27	0.55	มาก
5	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานต้นสังกัด	4.14	0.71	มาก
6	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น	4.05	0.65	มาก
7	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.09	0.92	มาก
8	มีการดำเนินการ จัดกิจกรรม โครงการ ที่สอดคล้องกับ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน	4.23	0.92	มาก
9	มีการทำประชาพิจารณ์และความเห็นชอบในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ	4.14	0.73	มาก
10	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ	3.95	0.71	มาก
รวม		4.18	0.49	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.18, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณา

เป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ พบว่า มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกาภิวัตน์ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.71) มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.55) มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.75) มีการดำเนินการ จัดกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.92) มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.71) มีการทำประชาพิจารณ์และความเห็นชอบในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.73) มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.92) มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.65) และบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) โดยรวมเท่ากับ 0.49 ลักษณะเช่นนี้ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

ข้อ	การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.32	0.56	มาก
2	บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา	4.36	0.65	มาก
3	มีการวิเคราะห์ SWOT เพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผน	3.95	0.65	มาก
4	มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบ	4.05	0.72	มาก
5	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.32	0.99	มาก
6	มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.27	0.88	มาก
7	มีการปรับปรุงพัฒนางานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง	4.41	0.73	มาก

ข้อ	การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ต่อเนื่อง			
8	มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.36	0.79	มาก
9	มีการบริหารอัตรากำลัง และทรัพยากรทางการศึกษา	4.49	0.59	มาก
10	มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.82	มาก
รวม		4.28	0.53	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ มีการบริหารอัตรากำลัง และทรัพยากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ มีการปรับปรุงพัฒนางานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.73) บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.65) มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.79) บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.56) มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.99) มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.82) มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.88) มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.72) และมีการวิเคราะห์ SWOT เพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมเท่ากับ 0.53 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย

ข้อ	การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีวางแผนพัฒนาและดำเนินการพัฒนาวิชาการ	4.32	0.78	มาก
2	มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.50	0.59	มากที่สุด
3	มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.73	มาก
4	มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน	4.27	0.63	มาก
5	มีการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง	4.14	0.77	มาก
6	มีการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.09	0.68	มาก
7	มีการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วม	4.05	0.95	มาก
8	มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาการ	4.41	0.59	มาก
9	ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีได้เป็นรูปธรรม	4.32	0.64	มาก
10	มีแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จวัดดูประสงค์ เป้าหมายชัดเจน	4.27	0.93	มาก
รวม		4.25	0.48	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.59) รองลงมา มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาการ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.59) ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีได้เป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.64) มีวางแผนพัฒนาและดำเนินการพัฒนาวิชาการ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.78) มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.63) มีแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จ วัตถุประสงค์ เป้าหมายชัดเจน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.93) มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.73) มีการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.77) มีการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.68) และมีการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วม มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมเท่ากับ 0.48 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

ข้อ	การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการวางแผนพัฒนาครูตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง	4.32	0.64	มาก
2	มีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.41	0.59	มาก
3	มีการสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.23	0.81	มาก
4	มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.00	0.81	มาก
5	มีการจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ	3.95	0.99	มาก
6	มีการจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.92	มาก
7	มีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.00	0.24	มาก
8	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอก	4.14	0.83	มาก

ข้อ	การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
	องค์กร			
9	ส่งเสริมครูในการเป็นวิทยากรการอบรมต่างๆ	3.86	0.99	มาก
10	สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนตามหลักมาตรฐานสากล	4.23	0.82	มาก
	รวม	4.12	0.63	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ มีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.59) รองลงมา มีการวางแผนพัฒนาครูตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.64) มีการสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.81) สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนตามหลักมาตรฐานสากล ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.82) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกองค์กร ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.83) มีการจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.92) มีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.02) มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.81) มีการจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.99) และสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนตามหลักมาตรฐานสากล มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.99) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) โดยรวมเท่ากับ 0.63 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

ข้อ	การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.41	0.50	มาก
2	จัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ โรงอาหาร ห้องประชุมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ถูกสุขลักษณะและมีความมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัย	4.05	0.78	มาก
3	จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้การได้ดี	4.05	0.04	มาก
4	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	4.05	0.89	มาก
5	จัดให้มีการให้บริการสื่อและเทคโนโลยีที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้	4.09	0.92	มาก
6	จัดให้มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.91	0.92	มาก
7	จัดให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้การดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย	4.09	0.01	มาก
8	จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	4.00	0.97	มาก
9	จัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย	3.86	0.99	มาก
รวม		4.06	0.72	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.53) รองลงมาจัดให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้การดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย ($\bar{X} = 4.09$,

S.D. = 0.01) จัดให้มีการให้บริการสื่อและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.92) จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้การได้ดี (\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.46) จัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ โรงอาหาร ห้องประชุมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ถูกสุขลักษณะและมีความมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัย (\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.78) จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน (\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.89) จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.97) จัดให้มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.92) และจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุด (\bar{X} = 3.86, S.D. = 0.99) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) โดยรวมเท่ากับ 0.72 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ข้อ	การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการจัดหา เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการ	4.23	0.75	มาก
2	มีการพัฒนา เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม	4.23	0.76	มาก
3	มีการบริการ เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม เพียงพอ และทั่วถึง	4.32	0.64	มาก
4	มีการปรับปรุงสารสนเทศให้มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง	4.14	0.94	มาก
5	มีการจัดหา พัฒนา และบริการเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและเพียงพออย่างสม่ำเสมอ	4.27	0.55	มาก
6	มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย	4.18	0.58	มาก
7	จัดให้มีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ	3.86	0.94	มาก

ข้อ	การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ
8	มีการจัดอบรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.09	0.81	มาก
9	มีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.05	0.65	มาก
10	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศ	4.05	0.72	มาก
11	มีโครงสร้างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศให้เอื้อต่อการดำเนินงาน	4.23	0.61	มาก
รวม		4.15	0.52	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครปฐม การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ มีการบริการ เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมเพียงพอ และทั่วถึง ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.64) รองลงมา มีการจัดหา พัฒนา และการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและเพียงพออย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.55) มีโครงสร้างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศให้เอื้อต่อการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.61) มีการจัดหาเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.75) มีการพัฒนา เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.76) มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.58) มีการปรับปรุงสารสนเทศให้มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.94) มีการจัดอบรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.81) มีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.65) ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.72) และจัดให้มีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.94) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมเท่ากับ 0.52 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

ในการวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 22 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน บุคลากรครูในแต่ละสาระการเรียนรู้จำนวน 8 คน และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ผู้วิจัยรวบรวมและวิเคราะห์สรุปแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มี 6 แนวทาง คือ

- 1.1 ควรมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้มีความชัดเจนกว่าปัจจุบัน
- 1.2 ควรมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจตรงกับความต้องการและบริบทของโรงเรียน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 1.3 ควรมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(Information and Communication Technology : ICT) มาใช้ในการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น
- 1.4 ควรมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันต่อสมัยสังคมโลกาภิวัตน์ และเข้าสู่ประเทศไทยยุค 4.0
- 1.5 ควรปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตามแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2560 – พ.ศ .2579
- 1.6 ควรมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลนครปฐมเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคาดหวังและความต้องการที่แตกต่างจึงควรปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มี 3 แนวทาง คือ

- 2.1 ควรดำเนินการตามแผนการดำเนินงานมากกว่าปัจจุบัน

2.2 มีการจัดทำแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพแต่ไม่ได้ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ส่งผลให้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.3 ควรมีการจัดทำการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS โดยมีการวิเคราะห์ร่วมกันกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อเป็นการวางแผนการทำงานและนำมาสะท้อนผลการบริหารคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนยิ่งขึ้นไป

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มี 4 แนวทาง คือ

3.1 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการวิเคราะห์จากการใช้หลักสูตรว่ามีผลการนำไปใช้อย่างไร

3.2 ควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นโดยใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA คือมี การวางแผน การปฏิบัติตามขั้นตอน การตรวจสอบ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้อง

3.3 ควรชี้แจงแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาทุกท่านได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน

3.4 ควรส่งเสริมเรื่องทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียน รู้จักการอดทน การรอคอย และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

4. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มี 5 แนวทาง คือ

4.1 ควรมีการวางแผน สนับสนุน หรือส่งเสริมรวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ของการอบรมอย่างต่อเนื่อง

4.2 ควรมีการกำกับ ติดตาม ดูแล และการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพอย่างถูกต้องเหมาะสม 4.3 ควรมีการเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในบุคลากรในองค์กรและบุคคลภายนอก เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองของบุคลากรทุกคน

4.4 ควรมีการเผยแพร่การจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานสากล ทั้งในแนวทางการปฏิบัติ หลักการ ตัวชี้วัด วิธีการให้บุคลากรได้เข้าใจ เนื่องจากมีบุคลากรย้ายและบรรจุเพิ่มในทุกปีการศึกษา จึงควรมีการจัดอบรมให้เข้าใจถึงการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานสากล

4.5 ควรมีการแลกเปลี่ยนถึงปัญหาของการจัดการศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ แลพัฒนา ปรับปรุงให้ดีขึ้นในลำดับต่อไป

5. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มี 3 แนวทาง คือ

5.1 ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน หรือเติมศักยภาพของผู้เรียน

5.2 ควรมีการจัดให้มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยในทุกห้องเรียน ทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อวัสดุ รวมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานได้ดีในทุกห้องเรียน

5.3 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ควรมีการปรับปรุงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เนื่องจากอายุงานของเครื่องคอมพิวเตอร์มีอายุการใช้งานค่อนข้างนาน ทำให้มีการเสื่อมโทรม และใช้งานได้ไม่ครบทุกเครื่อง ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้อย่างเต็มที่เนื่องจากต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ร่วมกันเป็นจำนวนหลายคนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์

6. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ มี 3 แนวทาง คือ

6.1 ควรมีการติดตามผลการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6.2 ควรมีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความเป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

6.3 ควรจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

จากแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ทั้ง 6 ด้าน รวม 24 แนวทาง ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ใหม่โดยใช้ความสัมพันธ์หรือความสอดคล้องกับประเด็นแต่ละแนวทาง จนได้แนวทางพัฒนาที่สำคัญจำนวน 13 แนวทาง

1 โรงเรียนต้องกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้มีความชัดเจนและตรงกับความต้องการและบริบทของโรงเรียน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT)

2 โรงเรียนต้องจัดทำและดำเนินการตามแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพ อย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีการติดตาม นิเทศ นำมาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

3 โรงเรียนต้องจัดทำการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS ร่วมกันกับบุคลากรทุกฝ่าย

4 จัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการนำผลการใช้หลักสูตรในปีการศึกษาที่ผ่านมาวิเคราะห์หาข้อผิดพลาดของหลักสูตรและปรับปรุงพัฒนา

5 มีการชี้แจงแผนปฏิบัติการประจำปีให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคน เพื่อสร้างความเข้าใจและแนวทางการปฏิบัติให้บุคลากรทุกคน

6 ส่งเสริมเรื่องทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนให้มีความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพให้ครบทุกด้าน ทั้ง ดี เก่ง มีสุข

7 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

8 จัดการกำกับ ติดตาม ดูแล และการประเมินผลการอบรมพัฒนาตนเองของครู

9 จัดการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้บุคลากรในองค์กรและบุคคลภายนอก

10 จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการ แนวทาง ตัวชี้วัด ในการสอนตามมาตรฐานโรงเรียนสากล

11 จัดอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อวัสดุ รวมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานได้ดีในห้องเรียน

12 ปรับปรุงระบบในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัย ปลอดภัย และครบตามความต้องการของผู้เรียน

13 ให้มีการติดตามผลการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงและแก้ไข

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้วิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชากรจาก 3 ฝ่าย คือ ประชากรฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ประชากรฝ่ายบุคลากรครู ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน บุคลากรครูในแต่ละสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และประชากรบุคคลภายนอก ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครปฐมตามแนวทางการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 22 ฉบับ และได้รับข้อมูลกลับคืนมาจำนวน 22 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequency : f) ค่าร้อยละ (percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม” ผลปรากฏดังนี้

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา การดำเนินงานพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทาง

วิชาชีพ การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐมทั้ง 6 ด้านพบว่า มีจำนวนรวม 24 แนวทางจำแนกเป็น 1) การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน จำนวน 6 แนวทาง 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา จำนวน 3 แนวทาง 3) การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 4 แนวทาง 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จำนวน 5 แนวทาง 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จำนวน 3 แนวทาง 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แนวทาง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มี 6 แนวทาง คือ

1) ควรมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้มีความชัดเจนกว่าปัจจุบัน 2) ควรมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจตรงกับความต้องการและบริบทของโรงเรียน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 3) ควรมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) มาใช้ในการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น 4) ควรมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันต่อสมัยสังคมโลกาภิวัตน์ และเข้าสู่ประเทศไทยยุค 4.0 5) ควรปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตามแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2560 – พ.ศ. 2579 6) ควรมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลนครปฐมเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคาดหวังและความต้องการที่แตกต่างจึงควรปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มี 3 แนวทาง คือ 1) ควรดำเนินการตามแผนการดำเนินงานมากกว่าปัจจุบัน 2) มีการจัดทำแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพแต่ไม่ได้ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ส่งผลให้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ 3) ควรมีการจัดทำการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS โดยมีการวิเคราะห์ร่วมกันกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อเป็นการวางแผนการทำงานและนำมาสะท้อนผลการบริหารคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนยิ่งขึ้นไป

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มี 4 แนวทาง คือ 1) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการวิเคราะห์จากการใช้หลักสูตรว่ามีผลการนำไปใช้อย่างไร 2) ควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นโดยใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA คือมี การวางแผน การปฏิบัติตาม

ขั้นตอน การตรวจสอบ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้อง 3) ควรชี้แจงแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาทุกท่านได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน 4) ควรส่งเสริมเรื่องทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียน รู้จักการอดทน การรอคอย และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มี 5 แนวทาง คือ 1) ควรมีการวางแผน สนับสนุน หรือส่งเสริมรวมทั้งกิจกรรมต่างๆของการอบรมอย่างต่อเนื่อง 2) ควรมีการกำกับ ติดตาม ดูแล และการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพอย่างถูกต้องเหมาะสม 3) ควรมีการเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในบุคลากรในองค์กรและบุคคลภายนอก เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองของบุคลากรทุกคน 4) ควรมีการเผยแพร่การจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานสากล ทั้งในแนวทางการปฏิบัติ หลักการ ตัวชี้วัด วิธีการให้บุคลากรได้เข้าใจ เนื่องจากมีบุคลากรย้ายและบรรจุเพิ่มในทุกปี การศึกษา จึงควรมีการจัดอบรมให้เข้าใจถึงการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานสากล 5) ควรมีการแลกเปลี่ยนถึงปัญหาของการจัดการศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ และพัฒนา ปรับปรุงให้ดีขึ้นในลำดับต่อไป

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จำนวน 3 แนวทางคือ 1) ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน หรือเต็มศักยภาพของผู้เรียน 2) ควรมีการจัดให้มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยในทุกห้องเรียน ทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อวัสดุ รวมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานได้ดีในทุกห้องเรียน 3) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ควรมีการปรับปรุงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เนื่องจากอายุงานของเครื่องคอมพิวเตอร์มีอายุการใช้งานค่อนข้างนาน ทำให้มีการเสื่อมโทรม และใช้งานได้ไม่ครบทุกเครื่อง ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้อย่างเต็มที่เนื่องจาก ต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ร่วมกันเป็นจำนวนหลายคนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แนวทาง คือ 1) ควรมีการติดตามผลการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2) ควรมีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความเป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ 3) ควรจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ มีผลการวิจัยดังกล่าวเบื้องต้น เพื่อสนับสนุนการวิจัย สามารถนำมา อภิปรายได้ดังนี้

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครปฐมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลนครปฐมมีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้ได้ผลการวิจัยเป็นในระดับมากในทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ากระบวนการบริหารจัดการคุณภาพและการดำเนินงานพัฒนาวิชาการเน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีโรงเรียนอนุบาลนครปฐมเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษซึ่งอัตราการแข่งขันในด้านคุณภาพต่าง ๆ ค่อนข้างสูง รวมทั้งการเข้าร่วมการประเมินต่าง ๆ ในระดับประเทศ การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล การเข้ารับการประเมินสถานศึกษาพระราชทาน การเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกครั้งที่ 4 การส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันระดับประเทศบ่อยครั้ง ส่งผลให้เป็นแรงผลักดันให้มีการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการนอกจากนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของเจตสิทธิ์ นาคเสน และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวรรณ โตะเหมือน ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่ามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ พรหมการ ได้ทำการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับ การ

ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก มีแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้ข้อสรุปโดยภาพรวม ดังนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในที่ชัดเจน โดยเข้ามาบริหารจัดการและมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน คอยกำกับ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่เพียงพอ เพื่อนำไปวิเคราะห์วางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ จนกลายเป็นวัฒนธรรม องค์กรสุดท้ายผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญกระบวนการบริหารคุณภาพในขั้นตอนการปรับปรุง (Action) ให้มากขึ้น ส่วนแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA โดยภาพรวม ได้ข้อสรุปว่าผู้บริหารควรมีการจัดระบบองค์กรตามโครงสร้างการบริหารงานที่ดี มีระบบการบริหารจัดการเป็นไปตามกระบวนการคุณภาพ PDCA และมีการทำงานเป็นทีม จะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในกิจกรรมต่างๆ ตามภารกิจของสถานศึกษา ควรเริ่มต้นด้วยการวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติดำเนินการ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการลงมือแก้ไขปรับปรุงหรือสร้างมาตรการในการทำงาน (Act) ผลการปฏิบัติงานจึงจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้นเมื่อพิจารณาพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม เป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความต้องการในการแข่งขันทางด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ในระดับสูง ทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และของต้นสังกัดรวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ รองศาสตราจารย์สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ สถาบันราชภัฏเชียงราย ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดทิศทางของโรงเรียนเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของผู้เป็นผู้บริหารจะต้องทำให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาของตน การกำหนดทิศทาง (Direction setting) ที่ดี ควรครอบคลุมภารกิจ 3 ด้านอย่างชัดเจน ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Building shared vision) ของโรงเรียน 2) การสร้างฉันทามติร่วมกันต่อเป้าหมาย (Developing consensus about goals) 3) การกำหนดความคาดหวังต่อผลงานไว้สูง (Creating high performance expectations) ซึ่งเป็นแนวทางและกระบวนการในการจัดทำเป้าหมายวิสัยทัศน์

พันธกิจ ของโรงเรียนแก่คณะครู รวมทั้งการวิเคราะห์ทบทวนเป้าหมายโรงเรียน ด้วยวิธีเน้นกระบวนการแก้ปัญหา (Problem solving process) การวิเคราะห์สภาพบริบทของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา เน้นการใช้การทำงานของครูเป็นที่มาและรายบุคคลในการจัดทำหรือวิเคราะห์ทบทวนความคืบหน้าของเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน คือ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพัฒนาในการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้มีความชัดเจน ตรงกับความต้องการและบริบทของโรงเรียน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทันต่อสมัยสังคมโลกาภิวัตน์ และเข้าสู่ประเทศไทยยุค 4.0 สอดคล้องกับ สมชัย จรรยาไพบูลย์ ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่าสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านบริบทอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการมีส่วนร่วมและการรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ระดับปานกลาง ด้านปัจจัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางยกเว้น การนิเทศ ติดตามจากหน่วยงานต้องสังกัดอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากยกเว้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลกระทบอยู่ในระดับมากยกเว้นการเข้ามาศึกษาดูงานหรือการเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาอื่นอยู่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 5) การประเมินของรูปแบบ

1.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ โรงเรียนอนุบาลนครปฐมมีการดำเนินการนการบริการจัดการคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพ การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของโรงเรียน การให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการส่วนต่าง ๆ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารควรจัดทำและดำเนินการตามแผนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และควรมีการจัดทำการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS โดยมีการวิเคราะห์ร่วมกันกับบุคลากรทุกฝ่ายเป็นประจำทุกปี สอดคล้องกับ อัลเบิร์ต ฮัมฟรี ได้กล่าวเกี่ยวกับ SWOT ANALYSIS ไว้ว่า การวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (situation analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง

เหล่านี้ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป สอดคล้องกับ ละมุล รอดขวัญ ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ ตอนบน และได้นำเสนอไว้ว่าสถานศึกษากำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการและกิจกรรมไม่ชัดเจน ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่เห็นความสำคัญของ ข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ต่อเนื่อง และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่ครอบคลุมคุณภาพ เครื่องมือการประเมินคุณภาพไม่ชัดเจน ขาดการระดมความคิด การหาแนวทางพัฒนาและการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพ

1.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนอนุบาลนครปฐมมีการแข่งขันในด้านวิชาการสูง ทั้งเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดที่มีความคาดหวังจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างยิ่ง ทำให้ต้องมีการพัฒนางานในด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตรงกับบริบทโรงเรียน รวมทั้งการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ นางสาวหทัย ศิริพิน ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราชสีมาประสิทธิ์) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีแนวทางการพัฒนา คือ สรรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทและอัตลักษณ์ ของสถานศึกษา และควรพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของกลุ่มสาระ การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีให้ชัดเจนมากขึ้นเพราะเป็นกลุ่มสาระที่สามารถนำวิทยากรท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมได้ชัดเจน และมีผลงานเชิงประจักษ์ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการพัฒนา คือ ควรพัฒนานักเรียนให้อ่านออก เขียนได้ เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญ และสอดคล้องกับ คมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนและด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และด้านการจัดการศึกษา ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

และด้าน มาตรการส่งเสริมมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม ส่วนผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี มากถึงดีเยี่ยม 2) ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา และวิชาศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ และผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกรายวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) ปัจจัยการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาซึ่งเป็นมิติหนึ่งของวัฒนธรรมการประเมินของสถานศึกษามีผลทางบวกต่อผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน และด้านมาตรการส่งเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ มีการจัดการอบรมให้กับบุคลากรที่จัดการโดยองค์กรทางการศึกษาต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งยังการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาวิทยฐานะของบุคลากร และเพื่อนำมาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และโรงเรียนอนุบาลนครปฐมได้เข้าร่วมโครงการที่หลากหลาย ทั้งโครงการจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) การประกวดรางวัลทรงคุณค่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC AWARDS) โครงการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบสะเต็มศึกษา เป็นต้น ทำให้มีการพัฒนาอบรมอย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ คือ ผู้บริหารควรมีการวางแผน สนับสนุน หรือส่งเสริม การอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการกำกับ ติดตาม ดูแล และการประเมินผล และควรมีการเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในบุคลากรในองค์กร และบุคคลภายนอก แนวทางในการจัดการเรียนรู้ สุพรรณิ อารมณ์ และ แก้วเวียง นานาผล ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ครูทุกคนมีความต้องการที่จะจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ จากการฝึกปฏิบัติจริงโดยมีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์มาให้ความรู้และ และ มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง จนครูทุกคนสามารถจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ ได้ และสอดคล้องกับ สิริพร เรืองสุรัตน์ พัฒน์พล แก้วยม

และ พัทธนันท์ วงศ์สิงห์ ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละด้านก็พบว่าบุคลากรมีความเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับ พนิดา วัชรระรังสี ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรระดับอุดมศึกษาเขตนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า บุคลากร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตนนทบุรี ที่มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรระดับอุดมศึกษา เขตนนทบุรี โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็น เพศชาย มากกว่าเพศหญิง และบุคลากรที่มีการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรระดับอุดมศึกษา มากกว่าเพศหญิง และบุคลากรที่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี มีค่าเฉลี่ยการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด ส่วนบุคลากรระดับอุดมศึกษาที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอกมีการรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด และสถานที่ทำงานต่างกัน มีการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน โดยพบว่าตำแหน่งงานที่ต่างกัน ส่งผลให้บุคลากรมีความเห็นของการรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งบุคลากรระดับอุดมศึกษา เขตนนทบุรี มีการรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 1 ปีมีการรับรู้และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ และเมื่อเปรียบเทียบการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรระดับอุดมศึกษา เขตนนทบุรี จำแนกตามอายุนาน พบว่า การรับรู้และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา เท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนอนุบาลนครปฐมมีทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอ ทั้งทรัพยากรงบประมาณที่สนับสนุนในการจัดการสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับ อาริยา สตาร์ตัน ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชนาวิ พบว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน อันได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบ และมีบรรยากาศดีมีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการ และเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ และไม่มีมลภาวะซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่โรงเรียนหรือสถานศึกษานั้นๆ กำหนด ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจและเกิดความสุข

ความเต็มใจในการแสวงหาความรู้ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ คือ ผู้บริหารควรถูกจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้วิชาชีพ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน มีอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อวัสดุ รวมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานได้ดี มีการปรับปรุงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัยตามความต้องการของผู้เรียน

1.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติ ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนอนุบาลนครปฐมมีความพร้อมในการจัดระบบสารสนเทศ ทั้งวัสดุอุปกรณ์และบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดทำเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติ คือ ผู้บริหารควรมีการติดตามผลการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงและแก้ไข สอดคล้องกับ ชชาติชาย ทนะขว้าง, อินทร์ จันทร์เจริญ และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 37 ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า สถานศึกษาควรมีการประชุมระดมสมองวางแผน และจัดทำแผนการดำเนินงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ชัดเจน ด้านการตรวจสอบข้อมูล ควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบข้อมูล เพื่อศึกษาปัญหาของสถานศึกษา แล้วหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงหรือแนวทางพัฒนาต่อไป ด้านการประมวลผลข้อมูล ควรจัดอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้และทักษะแก่บุคลากรในเรื่องการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ควรจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ในการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลให้เพียงพอกับความต้องการ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ควรส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาปัญหาของสถานศึกษา แล้วหาวิธีการแก้ไข

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการศึกษาเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา อยู่ในลำดับแรก และด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ โรงอาหาร ห้องประชุมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ถูกสุขลักษณะและมีความมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัยและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้การได้ดี และจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย

2. จากผลการวิจัย แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ได้เสนอแนวทางว่า โรงเรียนควรจัดทำเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจให้มีความชัดเจน ตามความต้องการและบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ มีการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS ร่วมกันกับบุคลากรทุกฝ่าย ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ หลักสูตรสถานศึกษา การเผยแพร่เอกสารให้แก่บุคลากร การติดตาม กำกับดูแลผลของการทำงานในทุกส่วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ควรศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ หรือในสถานศึกษาอื่น
- 3) ควรดำเนินการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รายการอ้างอิง

- Ah-TeXk, Jean Claude "Principals' Perceptions of "Quality" in Mauritian Schools Using the Baldrige Framework." **Journal of Educational Administration** 51, 5 (2013).
- Best, John W. **Research in Education**. Englewood Cliffs Prentice – Hall, Inc, 1970.
- Dante, Nicolai. "The Administrative Behavior of the Superintendent of School as Perceived by High School Principals." **Dissertation Abstracts International**. 33,7 (January 1971).
- Fatos, Silman. "A Study on Quality Assurance Activities in Higher Education in North Cyprus." Cyprus International University 2012.
- Gold, Anne , and Jennifer Evans. **Reflecting on School Management** Philadelphia , USA Falmer Press, 1998.
- Harris, Ben M. . **Personnel Administration in Education**. Boston: Allyn and Bacon, 1979.
- Likert, Rensis **New Patterns of Management**. Tokyo McGraw – Hill book company, 1961.
- Lunenburg, Fred C. , and Allan C. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and Practices 6th Ed.** CA: Wadworth Publishing, 2007.
- VLĂSCLEANU, Lazăr , Laura GRÜNBERG, and Dan PĂRLEA. **Quality Assurance And accreditation: A Glossary of Basic Terms and Definitions**. Bucharest.Romania: Editura Enciclopedică., 2007.
- Woo, Lee Sun "Human Resource Management : A Case Study, Comparing the International 'Reinvention' Effort of the United State Office of Personnel Management and the Korean Ministry of Government Administration." **Dissertation Abstracts International**. 33,7 (January 1996).
- กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. **รายงานประจำปี 2560 โรงเรียน อนุบาลนครปฐม นครปฐม: โรงเรียนอนุบาลนครปฐม, 2560.**
- กรมวิชาการ. **ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา: กรอบและแนวทางการ.** กรุงเทพฯ: ทางหุ่นสวนจำกัด ภาพพิมพ์, 2554.
- คมสันต์ พิพัฒน์วุฒิกุล. "การประเมินประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับ

- มัธยมศึกษา." วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2556.
- ชาติชาย ทนชะว่าง, อินทร์ จันท์เจริญ และวีรพันธ์ ศรีฤทธิ. "การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต37." หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย, 2558.
- นางสาวพินดา วัชรระรังสี. "การรับรู้ และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรระดับอุดมศึกษาเขตนนทบุรี." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 2556.
- บดินทรเดชา, โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ. "นโยบายคุณภาพ Iso." เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จาก<http://nawaminbodinz.tripod.com/index6.htm>.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.
- พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. "ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง "การประกันคุณภาพภายในกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา" ในงานประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปี 2557 ภายใต้แนวคิดหลัก "วัฒนธรรมคุณภาพ สร้างคนสร้างชาติ." เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2557 เข้าถึงเมื่อ 12 เมษายน 2561 , เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/>.
- มทร.ธัญบุรี, สำนักประกันคุณภาพการศึกษา. "การประกันคุณภาพการศึกษา." เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จากhttps://www.eqa.rmutt.ac.th/?page_id=850.
- รัตนา ประเสริฐสม. "การบริหารจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Tqm)." เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จาก dusithost.dusit.ac.th/~education/book/nawasam1/04.pdf.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 **กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2553.** กรุงเทพฯ: การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2 เมษายน 2553.
- โรงเรียนนวมินทราชินูทิศบดินทรเดชา. "นโยบายคุณภาพ Iso." เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จาก<http://nawaminbodinz.tripod.com/index6.htm>.
- ละมุล รอดขวัญ. "การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคใต้ตอนบน." วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.
- วันเพ็ญ พรหมการ. "การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ

โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัด เชียงราย." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราช ภัฏเชียงราย, 2555.

วิจิตร ศรีสอาน การประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับประเทศไทย : ประสบการณ์และแนวคิด ในรวม บทความการบรรยายพิเศษในรอบหนึ่งปี สมศ. กรุงเทพฯ สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา, 2544.

ศุภชัย เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. "การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญและ ความ เป็นมาอย่างไร ?" เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <http://onesqa.sru.ac.th/2016/07/29>.

สมชัย จรรยาไพบูลย์. "รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต29." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2555.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม1.** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่อการ ปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2549.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา:เพื่อ พร้อมรับการประเมินภายนอก. Vol. พิมพ์ครั้งที่3,** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี, 2544.

———. มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (ร่าง) วิเคราะห์เอกสารและระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ สถาบันการส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. **คู่มือการประกันคุณภาพภายใน. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ,** 2546.

สำนักงานทดสอบการศึกษา. **การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวทางการดำเนินงาน.** กรุงเทพฯ สำนักงานทดสอบการศึกษา, 2549.

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2561.

————. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.

สิริพร เรืองสุรัตน์ พัฒน์พล แก้วยม และ พัชรนันท์ วงศ์สิงห์. "การประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ." งานวิจัยสำนักคุณภาพการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (2556).

อนันต์ชัย พงษ์สุวรรณ. "ความหมายของคุณภาพ." (ธันวาคม 2540).

อัญชลี ธรรมะวิจิกุล "หลักการของการประกันคุณภาพภายใน " เข้าถึงเมื่อ 12 เมษายน 2561 , เข้าถึงได้จาก <https://panchalee.wordpress.com/>.

ภาคผนวก

ที่ ศธ 6812.2/241

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

18 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พูลประชาอุปถัมภ์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นางสาววิชุดา บุญมี รหัสนักศึกษา 58252350 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประสงค์ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครปฐม” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

นักศึกษา

โทร. 08 5377 6569

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.970	60

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
a1	4.43	.626	30
a2	4.07	.785	30
a3	3.90	.803	30
a4	4.07	.521	30
a5	3.70	.596	30
a6	3.93	.640	30
a7	3.67	.959	30
a8	3.80	.997	30
a9	3.80	.664	30
a10	3.77	.898	30
b1	4.27	.640	30
b2	4.00	.587	30
b3	3.73	.583	30
b4	3.83	.913	30
b5	3.77	1.135	30
b6	3.73	.868	30
b7	4.07	.785	30
b8	3.90	.803	30
b9	4.47	.629	30
b10	3.97	.890	30
c1	4.13	.937	30
c2	4.10	.481	30
c3	3.70	.596	30
c4	3.83	.531	30
c5	3.93	.907	30
c6	3.73	.583	30
c7	3.83	.874	30
c8	4.40	.675	30
c9	4.17	.699	30
c10	3.93	1.081	30
d1	4.20	.761	30
d2	4.33	.606	30
d3	3.97	.964	30
d4	3.77	.935	30
d5	3.53	1.167	30
d6	3.73	1.048	30
d7	3.70	1.264	30
d8	3.90	.995	30
d9	3.70	1.055	30

d10	4.17	.874	30
e1	4.47	.507	30
e2	3.87	.819	30
e3	3.47	1.008	30
e4	3.63	.890	30
e5	3.67	.844	30
e6	3.50	.861	30
e7	3.73	1.172	30
e8	3.63	1.098	30
e9	3.70	.837	30
f1	4.10	.845	30
f2	3.97	.809	30
f3	4.13	.507	30
f4	3.93	.980	30
f5	4.40	.498	30
f6	4.17	.699	30
f7	3.67	1.061	30
f8	3.80	.925	30
f9	3.70	.596	30
f10	4.00	.871	30
f11	4.20	.610	30

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6812.2/2๖๖

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 31 ฉบับ

ด้วย นางสาววิชุดา บุญมี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครปฐม” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ บุคลากร ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประชากรบุคคลภายนอก ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา เพื่อประกอบการทำวิจัย ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดกรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
เรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ
ของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

.....

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม

2.แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวน หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน รวมทั้งสิ้น 71 ข้อ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม จำนวน 60 ข้อ และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ตามแนวทางการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด และข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และช่วยให้การดำเนินงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นางสาววิชุดา บุญมี

นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1: สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ ที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับ ผู้วิจัย
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	
2.	อายุ (ถ้าเศษของปีมากกว่า 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี) ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	
3.	ประสบการณ์ในการทำงาน (ถ้าเศษของปีมากกว่า 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี) ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ 11 – 20 ปี ☒ 21 ปีขึ้นไป	
4.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	
5.	ตำแหน่งหน้าที่ ปัจจุบัน ในโรงเรียน ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ รองผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ หัวหน้าฝ่ายงานประกันคุณภาพการศึกษา ☐ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้..... ☐ ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้..... ☐ กรรมการสถานศึกษา ตำแหน่ง.....	

**ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของ
โรงเรียนอนุบาลนครปฐม และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้าน
กระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม**

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลให้ครบทุกส่วน

1. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. โปรดนำเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ในแต่ละด้าน ตามทักษะของท่าน

ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

ข้อ	การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกาภิวัตน์						
2	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน						
3	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ						
4	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม						
5	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานต้นสังกัด						
6	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น						
7	มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน						
8	มีการดำเนินการ จัดกิจกรรม โครงการ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน						
9	มีการทำประชาพิจารณ์และความเห็นชอบในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ						
10	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ						

โปรดนำเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ตามทัศนะของท่าน.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

ข้อ	การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
21	มีวางแผนพัฒนาและดำเนินการพัฒนาวิชาการ						
22	มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน						
23	มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
24	มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน						
25	มีการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง						
26	มีการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย						
27	มีการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วม						
28	มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาการ						
29	ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีได้เป็นรูปธรรม						
30	มีแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จ วัดดูประสงค์เป้าหมายชัดเจน						

โปรดนำเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ตามทัศนะของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ข้อ	การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
50	มีการจัดหา เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการ						
51	มีการพัฒนา เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม						
52	มีการบริการ เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม เพียงพอ และทั่วถึง						
53	มีการปรับปรุงสารสนเทศให้มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน อย่างต่อเนื่อง						
54	มีการจัดหา พัฒนา และการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและเพียงพออย่างสม่ำเสมอ						
55	มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย						
56	จัดให้มีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ						
57	มีการจัดอบรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
58	มีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้						
59	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศ						
60	มีโครงสร้างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศให้เอื้อต่อการดำเนินงาน						

โปรดนำเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ตามทัศนะของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาววิชุดา บุญมี
วัน เดือน ปี เกิด	10 กันยายน พ.ศ.2532
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2550 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.2555 สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.2558 ศึกษาต่อระดับศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

